Шэнэ ила тада урялна!

[КП]СС-эй ЦК-гай, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ АМАРШАЛГАДА ХАРЮУ БОЛГОН, МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ ГҮРЭНДЭ [ХУД]АЛДАХА ТҮСЭБӨӨ БЭЕЛҮҮЛХЭ, АЖАХЫН ЖЭЛЫЕ АМЖАЛТА ТҮГЭС ДҮҮРГЭХЭ, ЕРЭХЭ ЖЭЛДЭ ҮНДЭР УРГАСА АБАХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЕ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 255 (10316) | 1963 оной октябриин 27, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

БАЯРАЙ МИТИНГ

...дэй талмай. Орденто Бу[ряад]ай ниислэлэй промышленна ...тинуудай, барилгын, тран[спорт] болон бусад олон эмхи зур[гаануудай] хүдэлмэришэд болон алба... дээдэ, дунда hургуулинуу[дай] ...гшад болон студентнэр, хү[дөө ажахын] ...нуудhaa ерэhэн ажалай тү[рүүшүүл, ...] үйлэдбэриин управлениүү[дэй, ...] ...өөгэй парткомуудай, ажа[хын] хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө [ажахын] мэргэжэлтэд — хэдэн зуу, [мя]нган зон эндэ сугларанхай.

Буряадай тарияашадай Эхэ [орондоо] ...,8 миллион пүүд орооhо та[рия тушаа]жа, урдань үзэгдөөгүй ехэ [амжалта] туйлаhантай дашарамдуу[лан, КП]СС-эй ЦК-гай, СССР-эй Ми[нистрнүү]дэй Соведэй республикымнай [аж]алшадта эльгээhэн халуун [амаршал]гада зорюулагдаhан баярай [митин]гдэ зон суглараа ха юм.

[Респуб]ликын ажалшадай энэ бая[рай] митингые КПСС-эй Буряадай [обкомой] секретарь нүхэр Л. В. Вла[...]э, КПСС-эй Буряадай об[комой, Б]уряадай АССР-эй Министр[нүүдэй С]оведтэ, Буряадай АССР-эй [к]олхознигуудта, совхозуудай [хүдэлмэ]ришэдтэ, хүдөө ажахын мэр[гэжэл]тэ, бүхы ажалшадта КПСС-[эй ЦК-г]ай, СССР-эй Министрнүүдэй [Соведэй] эльгээhэн амаршалгые бүгэ[дэ ц]аралда уншажа үгэбэ. Тэрэ [бэшэ]гые удаан нэрьемэ альга та[шалган...] митингдэ хабаадагшад ху[...]ба.

[Респуб]ликын Министрнүүдэй Сове[дэй Түр]үүлэгшэ нүхэр **К. Л. Барья[дае]**[в үг]тэ үгтэнэ.

[Хүн]дэтэ нүхэд! Республика до[...] баяр баясхаланта hонин мэ[дээ]... хаанагүй дэлгэрээд бай[на. Эн]дэ орооhо тарияа худалдаха [социалис] уялгануудаа амжалтатай[гаар дүү]ргэhэнтэймнай дашарамдуу[лан ...]ай Буряадай эрэгтэй, эмэг[тэй кол]хознигуудта, совхозуудай хү[дэлмэри]шэдтэ, хүдөө ажахын мэргэ[жэлтэд]э, бүхы ажалшадта эльгээhэн [КПСС-эй] ЦК-гай, СССР-эй Министр[нүүдэй] Соведэй амаршалга эндэ ун[...]

Хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхын, орооhо тарияанай түлөө бүгэдэ арадай ехэ тэмсэлдэ өөhэдынгөө хубитые оруулалсаhан Буряадай тарияашадай ажалые хүндэтэйгөөр сэгнэжэ, амаршалгын халуун үгэ хүргэhэндэнь танай зүгhөө, республикын бүхы ажалшадай нэрэhээ партиин Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствада баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт,— гэжэ нүхэр Барьядаев үгэеэ эхилнэ.

Кубаниин тарияашадай үүсхэлые дэмжэн, социалис мүрысөө дэлгэрүүлhэн Буряадай колхоз, совхозууд гүрэндөө 8 миллион 824 мянган пүүд орооhо гүрэндөө худалдаба. Иигэжэ түсэбhөө гадуур 3 миллион 900 мянган пүүд орооhон худалдагдаа. Гадна Россин Федерациин колхоз, совхозууд хоорондын үрэhэ хүрэнгын страховой жасада бусаалта болгон үшөө 420 мянган пүүд орооhо гүрэнэй амбаарта колхоз, совхозуудай оруулhан тухай нүхэр Барьядаев мэдээсэбэ.

Орооhо тарияа ехээр абахын түлөө, социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлжэ гараhан колхоз, совхозуудай түрүүшүүлдэ, хүдөө ажахыда хамhалсаhан промышленностиин, барилгын, автомобильна түмэр, уhан замуудай хүдэлмэришэдтэ, hурагшад болон студентнэртэ партиин обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй зүгhөө нүхэр Барьядаев халуун баясхалан хүргэнэ.

Республикын ажалшадай туйлаhан амжалта тухай тогтохо зуураа, «Орооhо худалдаха социалис уялга бэелүүлгэ хадаа манай бүтээхэ айхабтар ехэ хүдэлмэриин имагтал нэгэ хубинь, түрүүшымнай hайн үрэ дүн болоно гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

— Манай үмэнэ үшөө айхабтар шухала, орёо, хүндэ хүшэршье хэрэгүүд бии байна. Зүгөөр манда арга боломжонууд, ашаглагдаагүй нөөсэнүүд хэмжээгүй ехэ. Республикын колхоз, совхозууд хүдөө ажахын жэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы анхаралаа хандуулха зэргэтэй. Үбэлжэлгэдэ hайнаар бэлдэжэ, амжалтатайгаар тэрэниие гаталха, мал ажалай продукци гүрэндэ тушааха уялгануудаа дүүргэхэ, ерэхэ ургасын үндэhэ hуури табилга — мүнөө үедэхи гол зорилго болоно,— гэжэ нүхэр Барьядаев тодорхойлно.

Тэрэнэй удаа республика дотороо нэн түрүүлэн орооhо тушааха социалис уялгаяа дүүргэhэн Хяагтын үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь нүхэр **Баирбиликтуев** хяагтынхидай туйлаhан ехэ амжалта, саашанхи зорилгонууд тухай мэдээсэбэ.

Хүдөөгэйнгөө ажалшадай туйлаhан амжалтаар омогорхоhон, баясаhан тухайгаа Улаан-Үдын бүхы хүдэлмэришэдэй нэрэhээ хүдэлмэришэн нүхэр **Назаров** юрөөл магтаалай халуун үгэнүүдые хэлэхэ зуураа, городой промышленна предприятинуудай, барилгын эмхи зургаануудай ажалшадай туйлажа байhан амжалта тухай тогтоно.

Республикын колхоз, совхозуудай ургуулhан баян ургасые гүрэнэй амбаарта зөөжэ тушааха хэрэгтэ хабаадалсаhан автотранспортна ажахынуудай жолоошодой туйлаhан амжалта тухай 12-68-дахи автоколонныи нүхэр **Инкеев** хэлэбэ.

Ажалшадай митинг дээрэ тарияа хураалгада, гүрэндэ тушаалгада хабаадалсаhан городой hурагшад болон студентнэрэй зүгhөө Буряадай хүдөө ажахын институдай студент басаган нүхэр **Гречкина**, Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «Советская Россия» колхозой механизатор нүхэр **Асташов**, Хориин управлениин Нарhатын совхозой директор нүхэр **Павлов**, гүрэндөө 2,5 миллионhоо дээшэ пүүд орооhо худалдаhан Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр **Хороших** гэгшэд үгэ хэлэhэн байна.

Митингдэ хабаадагшад амаршалгын харюу болгон КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ бэшэг нэгэн дуугаар баталан абаба.

[К]ПСС-эй Центральна Комитедтэ, [С]ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ [н]үхэр Никита Сергеевич ХРУЩЕВТО

[...]э тарияа худалдаха социалис уялгаяа респуб[ликын а]мжалтатайгаар дүүргэhэнтэй дашарамдуулан, [КПСС-эй] Центральна Комитедэй, Советскэ правитель[ствын э]льгээhэн амаршалгые совет Буряад оронноймнай [колхозни]гууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажа[хын мэр]гэжэлтэд, бүхы ажалшад угаа ехэ зоригжол[тойгоор у]гтаа.

[Хүд]өө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй амжалтануудые [п]равительство үндэрөөр сэгнээд, Буряадай кол[хоз, сов]хозууд хүдөө ажахын үйлэдбэриие түргэнөөр [...] дэбжээхэ ехэ арга боломжотой гэжэ заагаа. [...] колхоз, совхозуудай ниитын ажахые саашадань [бэх]ижүүлхын тулада бүри оролдосотойгоор ажал[лана]й, бүхы юумэ хэхыемнай маанадые уялгална. [...]гэй ажалшад хадаа Хмельницкэ үйлэдбэриин [...]иин колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэри[шэдэй у]ряагаар бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ орол[солжо, ер]эхэ жэлэй ургасын түлөө оролдосотойгоор тэм[сэнэ. ...] орооhо тарияа бүри элбэгээр абаха арга [...]нуудые бэдэржэ байна. Уhалагдадаг газар болон [...] үтэгжүүлгые үргэнөөр хэрэглэлгэ Буряад оро[нойнгоо] байдалда хүдөө ажахые дэбжээхэ таарамжа[тай] арга боломжо үгэнэ. Республикын колхоз, сов[хозууд] 1964 ондо 40 мянган гектар уhалагдадаг газар [...]иисэ болон кукуруза тарихаар хараална. Энэ[...]саргаhан талмай дээрэhээ найдамтай баян урга[са абаха] арга олгохо байна. Ажахынууд бултадаа эрхим [...] үрэhөөр хабарай бүхы ургамалнуудай тарил[ганай] нютагай үтэгжүүлгэ эгээн лэ ехээр хэрэглэхэ. [Хүдөө] ажахын жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын, [мал ажал]ай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха [түсэбөө] дүүргэхын тулада колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын худэлмэрилэгшэд мүнөө үедэ оролдолго гаргажа байна. Республикамнай үндэгэ тушааха жэлэй түсэбые, мяха худалдаха гурбан кварталай түсэбые дүүргээд байна.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын амаршалгада харюу болгон, промышленна предприятинуудай эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд жэлэйнгээ даалгабариие болзорhоонь урид дүүргэхэ талаар социалис уялгануудые мүн лэ абана. Республикын предприятинууд болон барилганууд 1963 оной гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид, декабриин 27 хүрэтэр дүүргэхэ, Россин Федерациин түсэбhөө гадуур гаргаха гуша миллиард түхэригэй продукциин тоодо оруулалсан, 10 миллион түхэригэй гү, али долоон жэлэй эхинhээ 33 миллион түхэригэй продукци гаргаха юм.

Бидэнэр, орооhо тарияа гүрэндэ худалдаха социалис уялгаяа республикын дүүргэhэндэ зорюулагдаhан митингдэ хабаадагшад хадаа шэн зоригто ажалаараа республикын колхоз, совхозуудай ниитын ажахые саашадань бэхижүүлхын, экономикыень хүгжөөхын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулхабди гэжэ орденто Буряад ороной бүхы ажалшадай зүгhөө КПСС-эй Центральна Комитедые, Советскэ правительствые, Никита Сергеевич Хрущевые найдуулнабди.

Республикын колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэhэн Улаан-Үдэ городой ажалшадай митинг дээрэ энэ бэшэг баталагдан абтаа.

ТЕЛЕФОН-ТЕЛЕГРАФ-РАДИО
hҮҮЛЭЙ МЭДЭЭЛЭЛНҮҮД
ТЕЛЕФОН-ТЕЛЕГРАФ-РАДИО

Совет-Непалай хамтын коммюникедэ гар табилга

МОСКВА, октябриин 25. (ТАСС). Мүнөөдэр Кремлиин Ехэ ордон соо Совет-Непалай хамтын коммюнике доро гар табилга болобо.

Коммюникедэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Непалай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ д-р Тулси Гири гараа табяа.

Гар табилгын үедэ нүхэд Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгин, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко болон тусхай тушаалта бусад хүнүүд байлсаа.

Кремлиин Ехэ ордон соо уулзалга болобо

МОСКВА, октябриин 25. (ТАСС). Непалай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, гадаадын хэрэгүүдэй министр, хаан засагта правительствын ордоной министр д-р Тулси Гири болон тэрэнэй hамган г-жа К. Гириин хүндэлэлдэ Совет Социалис Республикануудай Союзай правительство мүнөөдэр Кремлиин Ехэ ордон соо уулзалга хэбэ.

Н. С. Хрущев журналистнуудай бүхэдэлхэйн уулзалгада хабаадагшадтай хөөрэлдэбэ

Октябриин 25-да СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев журналистнуудай гурбадахи Бүхэдэлхэйн уулзалгада хабаадалсаhан бүлэг олон хүнүүдтэй уулзажа, тэдэнэй табиhан олон асуудалнуудта харюу үгөө.

Пресс-конференци хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

НАМАР, ҮБЭЛДӨӨШЬЕ hҮ ЕХЭЭР hААХА

Совет арадта зол жаргал, эрхэ сүлөө асарhан Агууехэ Октябриин революциин 46-дахи жэлэй ойн hайндэр үдэрhөө үдэртэ бүри дүтэлжэ байна. Энэ түүхэтэ hайндэрые ажалай эрхим бэлэгээр угтаха гэжэ тэмсэдэг hайн hайхан ёhо заншал манда байгуулагданхай. Тиимэhээ республикымнай хүдөөгэй ажалшад hайндэрэй хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсажа, hайн үрэ дүн, баян амжалтануудые туйлажа байнад.

Колхоз, совхозуудай тарияашад, механизаторнууд тарияагаа хаhа саг соонь хуряажа, гүрэндөө 9 миллионhоо үлүү пүүд орооhо тушаажа, абаhан социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр холо үлүүлэн дүүргэбэ. Мал адуулагшад, гахайшад, шубуушадшье яhала эршэмтэйгээр хүдэлөө, тэрэнэйнгээ аша туhаар гүрэндэ мяха худалдаха юhэ hарынгаа түсэб болзор соонь дүүргэжэ шадаа. Малшаднай ерэхэ үбэлжэлгэдөө бэлдэжэ, мүн лэ сүлөө забгүй үбэлэйнгөө гэр байра заhана, hолоомоёо суглуулна, малай тэжээл буйлуулха түхеэрэлгэнүүдые тодхоно.

Тэрээнтэй хамта тэдэнэр мяха, hү гүрэндөө худалдаха жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые дүүргэхын түлөө шармайн тэмсэжэ байна. Байгша оной эсэс болотор республикамнай мяха тушаалгаяа 46 мянган тоннодо, hү худалдалгаяа 98 мянган тоннодо хүргэхэ ёhотой байна. Тиимэhээ энэ зорилго бэелүүлхын тулада бүхы хүсэлэл оролдолго гаргагдаха ушартай. Илангаяа hү абалган, тушаалган дээрэ мүнөө түгшүүритэй байдал тохёолдонхой. Жэлэй дүүрэтэр оройхон хоёр hараhаа заа үлүүхэн саг үлөө. Гэбэшье hү гүрэндэ худалдаха түсэбөө республикамнай оройдоол 73 процент дүүргээд байна бшуу. Энээгээр бодоходо 28 мянга шахуу тонно hү гүрэндөө үритэй болоогдонхой.

Тиин үбэлжэлгэшье эхилбэ гээшэ. Малаа hайнаар ондо оруулга имагтал hайн бэлэдхэлhээ, эмхи гуримhаа дулдыдаха байhаниинь мэдээжэ. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, партийна организацинууд хадаа үбэлэй hарануудта hү ехээр hааха эрхэ байдал бии болгохын хойноhоо анхаралаа онсо хандуулха, малшадтаа али бүхы туhаламжа үзүүлхэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ үдэр бүри хамhалсаха уялгатай.

Харин зарим хүтэлбэрилэгшэд, мал ажалай мэргэжэлтэд үнеэдэй үбэлэй харууhан тушаа хамаагүйгөөр хандадаг, зундаа hүн hаагдана бэзэ гэжэ найдаад hуудаг. Тиимэл заншалhаа боложо, илангаяа Түнхэнэй, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын үйлэдбэриин управлениүүдэй ажахынууд hү hаалгаар, гүрэндэ тушаалгаар гүнзэгы гээгдэлдэ ороо бшуу. Тэндэхи ажахынууд нёдондо үбэлдөө hү hаалгые дээшэлүүлхэ хэмжээ абажа шадаагүй, тиигэжэ тэрэл үеhөө гээгдэлдэ орожо захалаа hэн. Энээнhээ боложо, тус управлениүүд гүрэндэ hү тушааха жэлэйнгээ түсэб байгша оной октябриин 20-ной байдалаар 63—68 процент дүүргэнхэй.

hү ехээр hаахын тула нэн түрүүлэн үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлхэ, бүлеэдхэгдэhэн уhаар уhалха хүдэлмэри эмхидхэхэ. Тиигэбэл үнеэд тэрэ дары hү ороход, шадал тэнхээньшье hайжарха зэргэтэй. Малай тэжээл hайжаруулха арга боломжо алишье ажахыда дүүрэн бии гэхэдэ алдуу болохогүй. Хүйтэнэй ами ороходоор үнеэдээ hайнаар эдеэлүүлжэ эхилhэн, дулаан байрадань оруулhан Баргажанай, Зэдын управлениүүдэй олонхи ажахынууд, Улаан-Үдын управлениин зарим колхозууд hү hаалгаяа эрид дээшэлүүлжэ шадаа. Баргажанай колхоз, совхозууд hү худалдаха жэлэйнгээ түсэб 85 процент болгоод байна. Нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 12 мянган центнер hүн эндэ ехээр тушаагдаа. Зэдын ажахынууд октябриин түрүүшын 10 хоногто нёдондоной энэ үеынхитэй жэшэбэл, 1482 центнер hү гүрэндөө ехээр худалдаа. Энэ амжалта хадаа имагтал малай үбэлжэлгые hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаhан, үнеэдээ зүбөөр эдеэлүүлhэн дээрэhээ туйлагдаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Энэ жэлдэ нёдондонойхидо орходоо силос hураггүй багаар дарагданхай, hолоомонойшье гараса бирагүйшэг гээшэ. Тиимэ тула малай тэжээл тон нарин нягтаар гаргашалха, эзэн ёhоор, ашаг үрэ үгэсэтэйгөөр буйлуулха гэhэн шанга эрилтэ табигдана. Үбhэ, hолоомо, силос хайша хэрэгээр хэрэглэхэ, урилтэ хоролто хэхэ ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгтэй болоно. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, илангаяа зоотехнигүүд тэжээлэй хуулита эзэниинь байха ёhотой, бүхы тэжээлые тэжээлэй единицэ дээрэ гаргажа гаргашалха, тэрэнэй тоосоое тон наринаар бүридхэн гаргаха, хиналта шангаар байгуулха уялгатай.

Үбэлжэлгын бүри түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилжэ, малай тэжээл тон наринаар, зүб ёhоор гаргашалха ёhотойбди. [illegible] шье Мухар-Шэбэрэй [illegible] ынууд жэлhээ жэлд[illegible], hолоомоёо хайр га[illegible] хамаагүйгөөр гарган[illegible] лостэй байhан үеде[illegible] дэг туласа малайнг[illegible] хаяжа үгөөд, сагтан[illegible] хидаг, удаань ганса [illegible] дээрэ үнеэдээ байлга[illegible] шалтай. Иимэ ушар я[illegible] шэгүй зүйл гээшэ!

Килограмм тэжээл [illegible] арадаймнай [illegible] гэршэ боло зүбөөр буйлуулжа, мал[illegible] жаhуудалай шухала. Тиихын тула [illegible] шухала буйлуулган дээрэ хэрэглэ[illegible] байhан түрүү онол арга үргэнөөр а[illegible] бүхэндэ, фермэ, гүүртэ бүхэндэ нэбтэрүүлхэ ёhотойбди. hолоомон хадаа гол тэжээлнүүдэй нэгэн. Тэрэниие хэршэжэ, үлтирүүлжэ, удаань уурала дэбтээhэн хойноо малда үгэдэг хуулита гурим байгуулха уялгатайбди. hолоомо тэрэ зандань малда эдюулхэ ябадалые огтолон хорихо гэhэн заабари үгтэнэ. Дэбтээгдэhэн hолоомые шанаржуулха хэрэгтэй. Тэрэнэй түлөө мочевинэ гү, али аммиагтай уhа нэмэхэ, эhээгдэhэн концентрат хэжэ, амта оруулха гээшэ тон шухала.

Гүүртэ, фермэ бүхэн тэжээл буйлуулдаг, уhа бүлеэдхэдэг түхеэрэлгэнүүдээр гүйсэд хангагданхай байха ёhотой.

hү hааха, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэхын түлөө, үбэлдөө ехээр hү hаахын түлөө тэмсэлэй боложо байhан дайшалхы үе сагта малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри бүри нүлөө ехэтэйгээр ябуулагдаха, социалис мүрысөөн ашаүрэ ехэтэйгээр эмхидхэгдэхэ, тэрэнэй дүн саг үргэлжэ согсологдожо байха ушартай. hаалишан, ухэршэн бүхэндэ тодорхой даабари 5—10 хоног, hара бүри үгтэжэ байха, тэрэнэй дүүргэлтэ нарин хиналта доро абтаха зэргэтэй. Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриие партийна болон профсоюзай организацинууд эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ уялгатай. Энээниие бэелүүлжэ шадахашье байха.

Буряадай АССР-эй зургаадахи Зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессиин нээгдэхэ тухай

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сесси октябриин 29-дэ үглөөнэй 10 часта Соведүүдэй хоёрдохи байшангай Ехэ зал соо нээгдэхэ.

Гурбадахи сессидэ ерэhэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Соведүүдэй нэгэдэхи байшангай хоёрдохи дабхарта, 48-дахи комнато соо бүридхэлдэ абтаха.

Иимэ телефонуудаар—26-20, 37-49, 41-20 хонходожо болоно.

[...] ДЭЭРЭ: Улаан-Үдэ хотодо болоhон ажалшадай митинг.

В. ЗОРКИНОЙ фото.

Соведүүдэй худалмэри

Эдэбхитэдтээ түшэглэн

Манай сомоной Соведэй харьяата газар дээрэ дүрбэн һургуули, нэгэ участково больница, фельдшерскэ хоёр пункт, хүүгэдэй саад болон ясли, хэлхеэ холбооной отделени, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинат, соёлой байшан, худалдаа наймаанай 18 эмхи зургаан, хэдэн клуб болон библиотекэнүүд бии юм. Эдэмнай бүгэдөөрэн хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангаха үүргэтэй. Теэд дуреагдаhан эмхи зургаануудай ажал хүдэлмэриие бодотоор эмхидхэхын тула манай сомоной Совет юу хээ гээшэб?

Культурно - ажаhуудалай асуудалаар 1963 оной эхинhээ хойшо 5 сесси, гүйсэдкомой 8 заседани үнгэргөөбди. Жэшээнь, байгша оной июлиин 26-да болоhон гурбадахи сесси дээрээ «үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын, таряа хуряалгада орохын урда тээ худалдаа наймаанай худэлмэри эрид hайжаруулха тухай» асуудал зүбшэн хэлсээбди.

Эдэ суглаа, зүблөөнүүд дээрэ абтаhан шиидхэбэринүүдээ бэелүүлхэ хэрэгтэмнай ниитын hайн дуранай эмхинүүд яhала туhална. Эндэ нүхэр В. А. Борисовагай толгойлдог эхэнэрэй совет тухай дурдамаар байна. Энэ совет hунгалтаhаа хойшо 7 дахин заседани зарлажа, хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, hургуулиhаа гадуур үхибүүдэй хүмүүжэл hайжаруулха гэхэ мэтын айхабтар шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ юм. Айл бүлэнэрэй зүгhөө ороhон 13 гомдол, мэдүүлгэнүүдые хаража үзөө.

Тэрэшэлэн предприяти болон эмхи зургаануудта доторой гурим нарин нягтаар сахидаг болгохын тула нүхэдэй дүрбэн сүүд ехэ оролдолго гаргана. Тэдэнэр совет хуули ёhо хүн зондо тайлбарилан ойлгуулха талаар ехэ юумэ хээ, энэ жэлэй эхинhээ хойшо 40 гаран лекци, хөөрэлдөө үнгэргөө. Эндэ нүхэдэй сүүдэй түрүүлэгшэ байhан нүхэр Саргаев А. Ц., гэшүүд Черняева А. Л., Саргаева В. Д. гэгшэдэй ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлhэниие тэмдэглэмээр.

Гадна сомон дотор ариг сэбэрые сахилгын 36 пост, санитарна нэгэ дружина, түрэлхидэй 3 комитет, пенсионернүүдэй 1 совет, арадай 2 дружина, үйлсын 26 комитет баhал ажаhуудалай хэрэгтэ алба хэнэ. Ажалда дурагүй, архи тамхи намнаад ябадаг, хулиган ааша гаргадаг хүнүүдые дружинынхид саг дары элирүүлжэ, эрид хурсаар шүүмжэлдэг, тиихэдээ гэрэл газетэ ходо гаргадаг. Эндэ гүйсэдкомой гэшүүн, арадай дружинын командир нүхэр М. Г. Ахмадулиниие магтамаар.

Дурсагдаhан ниитын hайн дуранай организацинуудта манай сомоной Совет али бүхы туhаламжа үзүүлхые оролдодог. Мүн заримуудайнь тоосоое гүйсэдком дээрээшье шагнаhан, түсэбөө табихадань зүбшэл үгэhэн байха.

Манай сомоной Соведэй депутадууд соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэй саг үргэлжын холбоотой байдаг. Тэрээнэймнай нэгэ гэршэ юуб гэхэдэ, Торинн соёлой байшангай коллектив ажал хүдэлмэреэ нилээд hайжаруулаа. Жэшээнь, жэлэй эхинhээ хойшо тус байшангай агитбригада колхоз, совхозуудаар ябажа, олон янзын программатай 60 гаран концерт харуулаа. Коллективынь ажал хүдэлмэреэ уридшалан нарин нягтаар түсэблэдэг, энэ түсэбөө фойе соогоо үлгэжэ, олоной анхаралда табидаг, радиожурнал ходо эмхидхэдэг.

Тэрэшэлэн бүхы hургуулинуудые hуралсалай шэнэ жэлдэ hайнаар бэлдүүлхэ, бүгэдэниитын hуралсалай түсэб дүүргэхын тула горитойхон хүдэлмэри ябуулаабди. Тэрээнэй аша туhаар бүхы hургуулинууднай шэнэ жэлээ яhала hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Доодо Тори тосхондо залуушуулай үдэшын hургуули эмхитэйгээр хүдэлжэ эхилбэ. Эндэ далаад хүн hурана.

Эмнэлгын болон соёл-гэгээрэлэй бүхы эмхи зургаанууд үбэлэй сагта хүдэлхөөр түгэс бэлэн болонхой, түлеэ залhаяа бэлдэжэ абаа.

Байгша оной эхинhээ байрын 22 шэнэ гэр, 108 полисадник баригдаа. Хүдөө тосхонуудта 4 мянган hөөг модод hуулгагдаа. Тэдэнэй хоёр мянганиинь үрэ жэмэстэ ургамалнууд юм. Горхон тосхоной кладбищые тойруулан хашаа баригдаа.

Культурно - ажаhуудалай эрилтэ хангаха талаар хэhэн бүтээhэн ажалнай нимэрхүү байна. Гэхын хажуугаар дутагдалнууд тухайдаа дурдангүй яажа болохоб.

Пекарнимнай үшөөл hанаhанда хүрэмөөр хүдэлнэгүй, хилээмэ муугаар барина, сүүдхэ соо 5 тонныи орондо арайхан 2 тонно гаргана.

Хулдат тосхондо медицинын хүдэлмэрилэгшэ мүнөө хүрэтэр томилогдоногүй. Элүүрые хамгаалха министерствын урда хэдэ дахин асуудал табяашье hаамнай, мүнөө хүрэтэр бүтэhэн юумэ байхагүй.

Тосхон hууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха зорилгоор үшөөл ехэхэн ажал хэгдэхэ ёhотой. Ариг сэбэрые сахиха талаар дутагдалнууд бии.

Манай сомоной Совет депутадуудтаа, саг үргэлжын комиссинуудта, ниитын hайн дуранай организацинуудта, олониитэдээ түшэглэжэ, дутагдалнуудаа усадхахын тула хамаг хүсэ шадалаа хандуулха байhаниинь дамжаггүй.

Ф. ОСКОЛКОВ,
Доодо Торинн сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Худалдаа наймаа гуримшуулха

Байгша оной юhэ hарын дүнгөөр Хорнин сельпогой пайщигуудай түлөөлэгшэдэй суглаан hаяхан болобо. Дурсагдаhан үе хугасаа дотор эд бараанай эрьесын, кооперированиин түсэб тус сельподо яhала хангалтатайгаар дүүрэhэн болобошье, ажал хүдэлмэридэнь үшөөл ехэхэн дутуу дундаанууд бии гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Худалдаа наймаанай түрүү онол арга сельпогой правлени магазинуудтаа муугаар нэбтэрүүлнэ гэжэ нүхэр Д. Ц. Аюшин шүүмжэлбэ. Теэдшье ленточнэ арга тэндэ нэбтэрүүлэгдэжэ байhаар орхигдоноо. Мүн хүн зоной эрилтэ ёhoop шэнжэлэгдэнэгүй, hү, зөөхэй ехэ дутамагаар худалдагдана.

Хүдөө тосхонуудта ажаhуугшадай улам олошоржо байбашье, шэнэ магазинуудые барюулха хүдэлмэри эмхидхэгдэнэгүй. Барилгын материалнуудай комбинадай дэргэдэхи ларек, юундэшьеб, хаагдашоо.

Пайщигуудай түлөөлэгшэ нүхэр Волченкова үгэ хэлэхэдээ, олохон магазинуудта ариг сэбэр муугаар сахигдана гэбэ. Тэрэшэлэн складуудта, баазануудта эдеэ хоолой зүйлнүүд хайша хэрэгээр хадагалагдаhанhаа шалтагаалжа, шанараа муудана, гутана.

Пекарниин хүдэлмэрилэгшэд мүнөө хүрэтэр сантехминимум шудалаадүй. Тиимэhээ ариг сэбэрые сахилгын дүрим мэдэнэгүй.

Мал ажал дээрэ хүдэлэгшэдые hайнаар хангадаг болохо тухай Анаагай совхозой 1-дэхи отделениин түлөөлэгшэд Балжинов, Ендынов гэгшэд хэлэбэ. Тусхай автолавка бии байбашье, фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр үсөөн ябадаг.

Лавочна комиссиин hулаар хүдэлдэг дээрэhээ зарим хомор эд бараанууд шоуса далдаар наймаан болошоно гэжэ шүүмжэлэгдэбэ.

Р. Цымпилов.

ТАЛЛИН. Уран зураашадай байшан соо промышленностьда уран гоёор бүтээгдэhэн зүйлнүүдэй түрүүшын выставкэ нээгдээ. Энэ выставкые ЭССР-эй совнархоз болон Уран зураашадай союз эмх… байна. Эндэ 1000 шахуу… нат табигданхай. Зураг … выставкэ дээрэ.

ТАСС-ай фотохрони…

Ниитын организацинуудые тодо hайнаар хүтэлбэрилхэ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

МОСКВА, октябриин 23. (ТАСС). Пермскэ областьдо олониитын хүсөөр хүтэлбэрилэгдэдэг организацинуудай ажал ябуулга мүнөөдэр РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседаниин гол анхаралда байба.

Социалис демократи улам саашадань хүгжөөхэ тухай КПСС-эй XXII съездын заабаринуудые хүтэлбэри болгон, областиин ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд ажахын, соёл культурын байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэхэдээ олониитэдэ бүри ехээр түшэглэдэг болоо. Область дотор гэр байрын, түрэлхидэй 27 мянган комитедүүд, нүхэдэй сүүдүүд, арадай дружинанууд байгуулагданхай. Тэдэнэй хүдэлмэридэ 314 мянга гаран хүнүүд хабаадалсана. Мүнөө нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй орлогшонороор хүнүүд салин хүлhэ абангүйгөөр hайн дураараа хүдэлжэ байдаг. Гүйсэдкомуудай таhагуудта 21 мянган хүн hайн дураараа ниитын инспектор, инструкторнуудаар хүдэлнэ.

Энэ талаар Красновишерскэ городской Соведэй гүйсэдкомой хэдэг ажал ябуулга ашаа үрэ ехэтэй хүдэлмэриин үльгэр жэшээ боложо үгэнэ. Энэ гүйсэдкомдо салин хүлhэ абадаг гансахан хүдэлмэрилэгшэ — гүйсэдкомой секретарь бии юм. Гэхэтэй хамта, энэ горгүйсэдком (тэрэниие hайн дураараа үйлэдбэриин — ажаhуудалай комбинадай директор А. И. Говицкий толгойлдог) hургуулинуудай хүдэлмэридэ, арад зоной ажаhуудалые hайжаруулха… болбосон түхэлтэй болгохо… анхаралаа ехээр хандуулда…

Гэбэшье hайн дуранай орг… нуудые хэтэрмэ олоор … Пермскэ областиин олонхи… Соведүүд тэдэнэй ажал … гол удхые hайса мэдэдэгү… дүүдэй сесси, гүйсэдкому… данинууд дээрэ тэдэнэй … риие зүбшэн хэлсэдэггүй … Гүйсэдкомуудай саг үргэлж… дэг комиссинууд, депутаду… лэгүүд эдэ организацинууд… хи ушарта холбоо барисаа… hаар. Эдэбхитэдэй хүсөөр … лагдаhан таhагуудай хүд… шье ёhотой анхарал хан… нагүй.

Бии байгаа дутагдалнууд… хахыень, олониитын хүсөөр хэгдэhэн организацинуудые hайнаар хүтэлбэрилдэг бол… шаа хэмжээнүүдые абахые… скэ областиин нютагай С… РСФСР-эй Верховно Соведэ… зидиум энэ асуудалаар аб… тоол соогоо дурадхаа.

РСФСР-эй Верховно Сове… зидиум мүн ондоошье ас… дые зүбшэн хэлсээ. Тэдэнэ… милицидэ Улаан туг барю… лохо тухай, нүхэдэй сүүд… хые ехэ болгохо, ниитын … хиха хэрэгтэ олониитые … ха тушаа Тамбовой областиин… гай Соведүүдэй хэр зэрг… мэри хэжэ байhан тухай… нууд оролсоно.

СЭВ-эй гүйсэдкомой заседа…

Октябриин 15-hаа 22 хүрэтэр Экономическа талаар Харилсан туhалалсалгын Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй юhэдэхи заседани Москвада болоо. Тэрээндэ гүйсэдхэхэ комитедтэхи Соведэй гэшүүд Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, МНР-эй, Польшын, Румыниин, Советскэ Союзай, Чехословакиин түлөөлэгшэд хабаадалсаа. Заседани дээрэ Румыниин түлөөлэгшэ, РНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. Бырлэдяну түрүүлэгшээр hуyhан байна.

СЭВ-эй гэшүүд — коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай Центральна Комитедүүдэй нэгэдэхи секретарьнуудай, СЭВ-эй гэшүүд — оронуудай правительствануудай толгойлогшонорой июлиин зүблөөнэй (1963 он) шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар, Соведэй XVIII сессиин шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар Соведэй органуудай хараалhан хэмжээ ябуулгануудай программые, мүн 1964 ондо хэгдэхэ хүдэлмэриингөө түсэб хаража үзөөд, гүйсэдхэхэ комитет … hан байна.

Зарим промышленн… приятинуудые зүбөөр … лан бариха тушаа СЭ… ганиудай хэhэн хүдэлм… хай гүйсэдхэхэ комите… рогой хэhэн элидхэлы… шэлэн экономическа … научна техническэ … ажаллалгын бусад … асуудалнуудые гүйсэдх… митет зүбшэн хэлсэhэн…

Гүйсэдкомой заседани… дүү ёhоной хани барисаа… бэеэ бүрин ойлголсолы… шон байдалда үнгэрөө.

Энэ заседанида хаба… hан СЭВ-эй гэшүүд-… дай түлөөлэгшэд тү… оруулан олон талын то… дые хэхэ ба Москвада … ческа харилсан ажа… уласхоорондын Банк эм… тухай хэлсээндэ гараа …

Энэ хэлсээнэй зорил… гуримуудые бэедээ даа… ха, Банкын Устаbhaa бо… хэлсээнhээ уламжалан… уялгануудые өөртөө аб… даха бусад гүрэнүүд … сээндэ хабаадалсажа бо…

(Т…

ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН АСУУДАЛДА—ГОЛ АНХАРАЛ

Манай партийна организаци партиин ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, ажалшадай дунда ябуулагдаха ниитэ(ТАСС)…мжын хүдэлмэри hайжаганай болох…үүдые коммунис ёhoop доhонhoo …э асуудалда саг үргэлмянган түх…л хандуулдаг болоо. Ойл-…хүдэлмэри ябуулхадаа, коллективэй урда табигЛит…рилгонуудтай нягта холбоо-…гүрэнэй түсэб, абаhан соСТОК…уялгануудаа бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэдэй хүсэ шадалые элсүүлэн зорюулхаар үнгэргэхэ гэжэ оролдонобди. Леспромхозойнгоо үйлэдбэриин тодорхой зорилгонуудые бэелүүлхэ асуудалда гол анхаралаа хандуулан, ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг болоhоной ашаар манай коллектив муу бэшэ үрэ дүн туйлана гэхэдэ болоно. hүүлэй үедэ леспромхоз нэгэ жэгдээр ажаллана, гүрэнэй түсэб, даабари амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэ жэлэй 9 hарын түсэб болзорhоо холо урид дүүргэгдээд, даабариhаа гадуур ехэ продукци бүтээгдээ. Нэгэ жэгдээр ажалладаг болоhоной ашаар леспромхоз 239 мянган түхэригэй олзо оруулаа, хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 105 процент дүүргэгдэө.

Ажалшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ, ажалай hайн жэшээ дээрэ, ажал хэжэ хүмүүжүүлхэ тухай асуудал коммунистнуудай зүбшэн хэлсэлгэдэ саг үргэлжэ табигдана. Энэ жэлэй туршада партийна организаци олон иимэ асуудал хаража үзөө, хүдэлмэришэдэй дунда ябуулагдаха ойлгууламжын хүдэлмэриин hайн талые, мүн дутагдалнуудые элирүүлэн сотсолоо.

Гүрэнэй түсэб, абаhан уялгануудаа бэелүүлхэ хэрэгтэ социалис мүрысөөнэй үүргэ айхабтар ехэ. Тиимэhээ партийна организаци хүдэлмэришэдэйнгоо дунда мүрысөөнэй эршэ улам шангадхаха, тэрэнэй нүлөө бүри ехэ болгохые оролдоно. Леспромхозоймнай хүдэлмэришэдэй олонхинь тус тустаа социалис уялгануудые абанхай. Үйлэдбэриин 162 түрүүшүүлдэ, 9 бригадада коммунис ажалай ударнигай, бригадын нэрэ зэргэ олгогдоhон. Тэрэ тоодо 17 коммунист, 31 комсомолшууд коммунис ажалай ударник болонхой. Коммунис ажалай түлөө дэлгэрhэн хүдэлөөнэй бүри ехэ аша туhатай байхын тула мүрысөөнэй дүн саг соонь гаргаха шухала. Энээниие хараадаа абан, мастерска участогууд, модо бэлэдхэлэй пунктнуудай хоорондо дэлгэрhэн мүрысөөнэй дүн hара бүхэндэ гаргагдажа, түрүүлжэ гараhан участок, пунктда дамжуулгын Улаан туг барюулагдана.

Партийна организаци модо бэлэдхэлгын түрүү дүй дүршэл хэрэглэхэ, түрүүшүүлэй туйлаhан амжалта бүгэдын шадабари болгохо асуудалаар саг үргэлжэ hонирхоно. Модо нарин лентын аргаар отолхо, томо пакедээр ашаха шэнэ арга леспромхоз дотор үргэнөөр хэрэглэгдэжэ эхилээ. Модо отолхо түрүү дүй дүршэлые леспромхоз дотороо дэлгэрүүлхэ зорилгоор партийна организаци, дирекци бага комплексно бригаданuудай дунда энэ шэнэ арга нэбтэрүүлгээр конкурс соносхоhон байгаа. Эндэ түрүүлжэ гараhан бригаданuудта гурбан мүнгэн шан барюулагдахаар хараалагданхай. Шэнэ арга амжалтатайгаар хэрэглэжэ, ажалдаа hайн үрэ дүн харуулhан бага комплексно 11 бригада мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

Мүн ажалай шэнэ арга, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ зорилгоор экономическа hуралсал, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ кружок эмхидхэгдэhэн байна. Энэ hуралсалда коммунистнууд, үйлэдбэриин мэргэжэлтэд хабаадалсана. Модо бэлэдхэлэй пункт бүхэндэ трактористын, мастерай, десятнигай, жолоошодой мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ hуралсал эмхидхэгдээ.

Партбюро хүдэлмэришэдэй дунда ябуулагдаха ойлгууламжын хүдэлмэридэ коммунистнуудhаа гадна, партийнабэшэ эдэбхитэдые хабаадуулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Модо бэлэдхэлэй Лебяжий, Гусиха, Журавлиха пунктнуудай, леспромхозой управлениин дэргэдэ эмхидхэгдэhэн 3 агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэдөөр цехэй партийна организацинуудай секретарьнар нүхэд Попов, Бутаров, Кудряшов гэгшэд томилогдонхой. Эдэ агитколлективүүдтэ 70 агитатор (коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэд) тоологдоно. Тэдэнэр даажа абаhан участогуудтаа хүмүүжүүлгын ажал ябуулна, хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Гадна ажалшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулан, политическэ гэгээрэлэй кабинет эмхидхэгдэhэн байна. Тус парткабинет хүдэлмэришэдтэ лекци, элидхэл уншалгые эмхидхэнэ, агитаторнуудай семинар, зүблөө үнгэргэнэ. Парткабинедэй дэргэдэ партбиблиотекэ ажалладаг болоо. Коммунистнууд, хүтэлбэрилхы нүхэд И. П. Ильин (леспромхозой директор), В. В. Измайлов (үйлэдбэриин таhагай ахалагша инженер), П. Н. Петров (директорэй орлогшо) В. С. Кучумов (модо урадхуулгын участогай технорук), А. В. Мясников (участогай начальник) болон бусад хүдэлмэришэдэй дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, элидхэл, лекци саг үргэлжэ уншана.

Гэхэтэй хамта, партийна организаци ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бии байhан дутагдалнуудые хүсэдөөр усадхажа шадаагүй байhаар. Үйлэдбэриин участок, цехүүдтэ политическэ информаци хаа яа үнгэргэгдэнэ, хүдэлмэришэд-механизаторнуудай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ hуралсал зарим участогта эмхидхэгдээгүй байна. Мүн агитаторнуудай семинар, зүблөөнэй саг соогоо үнгэргэгдэдэггүй дээрэhээ ойлгууламжын хүдэлмэриин дутагдалнууд зайсуулагдаагүй, зарим коммунистнууд энэ ажалда хабаадалсанагүй. Зарим лекци, элидхэлнүүд шанар муутайгаар уншагдана. Коммунис ажалай түлөө мүрысөө эмхидхэлгэдэ дутагдал бии, заримдаа мүрысөөн ёhо тэдыгээр эмхидхэгдэнэ.

Партбюро эдэ дутагдалнуудые усадхаха асуудалда анхарал хандуулжа байна. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха, түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхын тула леспромхозой бүхы пункт, участогуудта харуулан ойлгуулха зүйлнүүд хэрэглэгдэнэ. Мүн лекционно пропагандa, ниитын эмхинүүдэй ажал hайжаруулха хэмжээн хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

Г. Мантаев,
Баргажанай леспромхозой партбюрогой секретарь.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1963 оной октябриин 27.

Малай үбэлжэлгэ—харюусалгатай шалгалта

ГАНСАХАН ФЕРМЭЕЭ БҮ ГАЗААШАЛАГТЫ

Бүри 1959 ондо совхозой гахайн жэжэ фермэнүүд хамталагдажа, Хасуурта тосхондо томодхогдомол тусхай фермэ эмхидхэгдэhэн юм.

Энэнь алишье талаараа зүб байгаа. Нэгэдэхеэр, томодхогдоhон фермэдэ гахай зүб гуримаар үсхэбэрилхэ, ажал хүдэлмэридэ түрүү онол арга хэрэглэхэдэ таарамжатай. Хоёрдохёор, тэндэхи бүхы хүдэлмэри оньhожоруулха, машина, техникын хүсэ hайнаар хэрэглэн, гахайн мяха гаргаша багатайгаар абаха арга олгохо болоно.

Түрүүн гахайнгаа байрые тосхоной хажуу талада түхеэрээд, оин захаар гектар үлүүтэй газар таhалжа үгөө. Мүн тэндэнь дотороо кухнитайгаар ехэ гахайн, нарай поршоонхонуудай байха байра баряа. Байрыень уураар дулаасуулха котельнэ, үбэл, зунгүй уhа бүлэжэ гаргаха насос тодхогдоо. Тэрэшэлэн дүүжэн харгы табигдажа, гахайн гараад ябаха ууҗам хорёо, хура бороодо хорохо hарабша хэгдэhэн байна.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, Хүрбын совхозойхид иимэ ехэ барилга түхеэрэлгэ хэжэ, одоол гахай үсхэбэрилгэдэ горитой анхарал хандуулхань, эрхим шанартай мяха Эхэ орондоо элбэгээр үгэдэг болохонь ха гэжэ hанахаар бэлэй. Түрүүшын жэлнүүдтэ гахайнуудайнь тоо толгой яhала олошоржо, гүрэндэ мяха ехээр худалдаха арга боломжошье бии болоhон юм. Тэрээнтэй хамта гахайн байра бүри олон хэрэгтэй, hайн шанартай тэжээл улам элбэгээр бэлэдхэхэ шухала болоhониинь ойлгосотой.

Теэд мүнөө тус фермынхид урдаа табигдаhан зорилгоёо хэр hайнаар бэелүүлжэ байна гээшэб?

Жэлэй эхинhээ хойшо, эндэхи гахайшад бүхыдөө 230 центнер мяха гүрэндөө худалдаад, 1964 оной январиин 1 болотор бэлэдхэлэй пунктда 708 гахай тушаагдахаар хараалагданхай. Эндэнь бүхыдөө 1480 толгой ехэ гахай, мүн поршоонхонууд харууhалагдана. Юрэдөө, энэмнай гахайнуудаар олон, гүрэндөө hайн шанартай, тарган, хямда сэнтэй мяха ехээр худалдаха артатай, нилээд томохон фермэ гээшэ аал даа.

Тиимэ гэтэр тус фермэ оёhадынгоо арга боломжые хүсэд хэрэглэжэ шаданагүй. Илангаяа шэгнүүрээр бага, туранхай гахайнууд тушаагдана. Жэшээнь, гахайн ямараар шахагдажа байhаниие хараад үзэе. Түсэбэйнгөө ёhoop шахамалнуудай тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ

ХОРИИН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИИН ХҮРБЫН СОВХОЗОЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД ГАХАЙ ҮСХЭБЭРИЛХЭ ХЭРЭГТЭ АНХАРАЛ БАГААР ТАБИНА

дунда зэргээр 500 граммаар нэмээхэ аад, мүнөө арайхан гэжэ 350—400 граммда хүргэнэ. Тэжээл арьбалаабди гээд, шахамал гахайнуудаа hая болотор хээрын ногоондо адуулдаг байгаа.

— Ороhо тарянаай зүйл болон бусад тэжээлээр хомор аад, гахайнуудые удаан шахаха, эдеэлүүлхэ аргамнай үгы. Тус бүриень 50—60 килограмм болгожо тушаанабди, — гэжэ фермые даагша М. Шевченко хэлэнэ.

Гүрэндэ тушаагдаха гахайнуудай олонхинь, мүн фермэдэ үлэхэ hүрэгынгые ехэнхидээ хүнэ шадалаар hула, туранхай. Тиимэhээ гахайнуудаа дулаахан сатта, хээрын ногоон тэжээлэй элбэгтэ зүбөөр харууhалан, эдеэлүүлэн, таргалуулжа шадаагүй хадаа, мүнөө байра байдалыень эрхимээр түхеэрхэ, дулаалха, үбэлжэлгэдэнь hайнаар бэлдэхэ ёhотой байгаа бшуу. Теэд тиимэ юумэн байхагүй. Фермынхид гахайн байра, хашаа хорёое шэбхэ шэээhэнhээнь hаял сэбэрлэжэ, тэрэнээ заhабарилха, дулаалха хэбэртэй забдажа байна. Нарай поршоонхотой гахайнуудай байха байрын сонхонууд шэллэгдээгүй нялта, шэглээдhэниинь хуу хобхоршоо. Үүдэ үрхэнь хагсажа, хаалгадахаяа болишонхой.

— Нёдондо үбэл котельнэнь уhаяа ёhoop халаангүй, байрамнай хүйтэн байжа зобоо hэмди. Тэрэниие районой «Сельхозтехникэ» отделениинхид заhажа үгэхэ нэрэтэй аад, юушье хэнэгүй,—гэжэ фермые даагша хэлэнэ.

Эндэ СМУ-гайхид ехэ гахайн нэгэ байра барижа эхилээд, тэрэнээ мүнөө жэлдэ дүүргэжэ шадахагүй хэбэртэйгээр хэлсэнэ. Юуб гэхэдэ, байра соонь дүүжэн харгы тодхогдоогүй, дулаасуулха түхеэрэлгэ табигдаагүй, хана хаянь зэбhэлтэй, hалхин ходоро үлеэжэ байна.

— Гахайнуудай олоороо түрэжэ эхилхэнь. Иигээд бүхы hүрэгэйнгөө 1500—1600 толгой болоходо, эхэhээ hалгаагдаhан поршоонхонуудаа хаана хэхэ зонбибди. Бэрхэтэйл болохонь даа,—гэжэ гахайшад хэлэнэ.

Газар уhан дээрэ гансахан гахайн фермэтэй аад, тэрээндээ анхарал ёhoop табяагүй, илангаяа үбэлжэлгэдэнь хүсэд бэлдүүлээгүй байхань тон гайхалтай. Гэхэhээ гадна, шэнээр түхеэрэгдэжэ байhан байрые түргэн барижа дүүргэхэ арга бии. Ургаса хуряагдажа дүүрээд, олонхи хүдэлмэришэдшье сүлөөрөө, тэдэниие үбэлжэлгын бэлэдхэлдэ хабаадалсуулхаяа яана гээшэб?

Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхажа, үбэлжэлтэдэ hайнаар бэлдээгүй hаа, гахайшадта гайтайхан болохо, үбэлэй хүйтэн гамнаха бэшэ ха юм.

Т. Данчинов,
«Шэнэ Үдэ» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ОЛОНОЙ ХҮСЭН УРМАТАЙ

(ФОТООЧЕРК)

Нэгэтэ намарай сэлмэг үдэр... Үглөөгүүр эртэ Борьёогой совхозой конторын газаа ашаанай машинанууд, хүдэлмэриинхеэ хубсалhан, аса, тармуур бариhан хүнүүд сугларанхай. Тэдэнэй дунда совхозой конторын хүдэлмэрилэгшэд — директор Борис Павлович Хомутов түрүүтэй, мэргэжэлтэд, бухгалтернууд, экономистнар болон бусад бии.

Эдэнэр хүдөө ажахын шухала кампанийн шахардуу үедэ хирэ-хирэ болоод лэ совхозой тоог, фермэдэ гаража, воскреснигүүдые хэдэг ехэ hайн заншалтай болонхой юм. Мүнөө зелёнко суглуулжа hүрилхөөр гарахаяа байна.

Эдэнэр эндээ удааншье болонгүй, машинануудта hуужа, хүхюутэй омогтойгоор дуулалдан, сабшаhан зеленкоёо амаралтын үдэр суглуулхаяа гараба. Хорёод минута үнгэрөөд байхада, тэдэнэр хүдэлхэ газартаа хүрэжэ, аса, тармуурнуудые гартаа баряад, ажаллажа эхилээ hэн.

Уран hайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг Галина Выборова Мария Иванова хоёр хүхюутэй дуугаа намхуулангүй, дуулалдаhаар ажалаа эхилнэ. Эхэнэрнүүдынь сабшагдаhан зелёнко тармажа бухаллана, эрэшүүлынь—машинануудта ашана, hүрилнэ. Үльгэр түүхэдэ хэлэгдэдэгтэл hүринүүд, олон тоото бухалнууд эндэ тэндэ түргөөр бодожол, бодожол байна.

Тракторай болон морин тармуураар зелёнко тармагшад hайнаар ажаллажа, ута баалнуудые жэрытэр татана. Зариманиинь тэдэ баалнуудые суглуулжа, бухал табина.

Энэ үедэ эдеэ хоол бэлдэгшэд сүлөө забгүй. Тэдэнэр полиин захада гал түлижэ, «ехэ бүлэдөө» амтатай хоол шанана.

— Амтатайхан шүлэн болоhон байха ёhотой. Та уутаад туршагты,—гээд Екатерина Ивановна Бутусина минии асуудалда энеэбхилэн харюусаа hэн.

«Наашаа ерэжэ, эдеэлэгты» гээд Екатерина Ивановна хүдэлмэришэдөө уриба.

Тэдэнэй эдеэлжэ байха үедэ мүнөөхил хүхюутэй Галина Выборова: «Олооροо эбтэйгээр хүдэлхэдэ урматай байна, ехэхэн ажал бүтээгдэнэ. Теэд заримамнай ехэнхи сагаа хөөрэлдэжэ үнгэргэнэ» гэжэ шоглон дуугарба.

— Барилгашаднайл удаан тамхилдаг, хөөрэлдэдэг гээбы даа,— гээд Галина Абрамова тэрэнэй хэлэhые тодорхойлно.

Үдын эдеэнэй hүүлээр бүришье хүхюутэйгээр хүдэлөө. Үни, удаан тамхилдаг, хөөрэлдэдэг барилгашад тухай шог дуу өөhэдөө зохёогоод, дуулалдаба.

...Энэ үдэрэй хүдэлмэриин дүн гаргахада, «воскреснигтэ хабаадагшадай хүсөөр 290—300 гектарай зелёнко хуряагдаа» гэжэ совхозой 2-дохи фермын счетовод бултанда соносхобо.

И. Осетров.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. агроном Алексей Карпов (баруун гарhаа) Владимир Шантахаев хоёр машинада зелёнко ашана, Алексей Хлебников тэрэниинь … байна. 2. Г. Выборова, … нова совхозой конторо… дээрэшье hайнаар ажал… шэлтэй бэрхэ нүхэд юм.

Авторай …

...ан зохёолой хуудаhан

ГУША НАҺАТАЙ ЖУРНАЛ

...рналнууд хадаа хүнүүд ... баhал наhатай байдаг ... Хэрбээ байгша жэлэй ... «Огонек» журнал дүшэ ...үйсөө hаань, манай Си... болон Алас Дурнын үни... журналнуудай нэгэн — ...ний Восток» журнал эдэ ...үүдтэ гушан жэлэйнгээ ...мдэглэбэ.

...ксандр Фадеев энэ жур... түрүүшынгээ зохёолнуу... толилуулhан, журналай ...салгата редактораар ...hан түүхэтэй. Мүн оро... уран зохёолшо В. Кин, А. ...П. Комаров, Г. Шелест, Казакевич, Т. Борисов, Н. Задорнов, Н. Рогаль, Дм. Нагишкин болон бусад журналай ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаhан юм. Мүнөө «Дальний Восток» журнал гансал нютаг нугынгаа тала харадаг бэшэ, удха болон тематикын талаараа ниилээд ургажа, үе сагайнгаа эрилтэдэ таарама зохёолнуудые толилно, бүхэсоюзна уншагшадта hайшаагдадаг болоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манай Буряадай уран зохёолшод «Дальний Восток» журналай бии болохоhоо хойшо нягта холбоо барисаа эмхидхэhэн, өөhэдынгөө зохёолнуудые ород хани нүхэдэйнгөө аша туhаар оршуулуулжа, тус журналай хуудаhануудта саг үргэлжэ толилуулжа байдаг hэн гэжэ баясан хэлэмээр. Жэшээлхэдэ, поэт Х. Намсараев, Ж. Тумунов, Ш. Нимбуев, Д. Хилтухин, А. Жамбалон, Д. Улзытуев болон бусадай шүлэгүүд энэ журналда нэгэтэ бэшэ хэблэгдэн гараhан юм. Тиихэдэ мэдээжэ уран зохёолшо Чимит Цыдендамбаевай олон рассказууд ород хэлэн дээрэ түрүүшынхеэ мүн лэ энэ журналда толилогдоо бэлэй.

«Алас Дурнынгаа хани болохо «Дальний Восток» журналые, журналай ажалшадые гушан жэлэйтнай ойтой дашарамдуулан халуунаар амаршалха зуураа, ажалдатнай, ажабайдалдатнай амжалта, баяр хүсэнэбди» — гэжэ Буряадай уран зохёолшодой орган болохо «Байгал» журналай үмэнэhөө эльгээгдэhэн телеграмма соо хэлэгдэнхэй. Энэ хани халуун амаршалгатайнь республикымнай бүхы уран зохёолшодой hаналаа нэгэдэжэ байhаниинь дамжаггүй.

Ц. Галсанов,
«Байгал» журналай редакторай орлогшо.

...жбок УЛЗЫТУЕВ

ДУНДА АЗИИН ДУУНУУДҺАА

Ташкент

...р мэндэ, Ташкент!
...шум салам, Ташкент!
... Азиин зүрхэн,
...жа байhан зүрхэн!

...тнууд сохилно.
... Ахмедиин хүгжэмэй
... ирагуу аялга
...нэйм үзүүр шэрбэжэ,
...лиг соо шэнгэнэ.

...а дамжан сэнгэнэ.
..., Гурбан наран
...е шарана хэбэртэй.
...тай болоhон эхэнэр
...н театр тээшэ
...уханаар алхална.

...эб урин харасаарнь,
...эб уян ябасаарнь —
... түбиин зүрхэнэй
... алтан хүбшэргэй.

...ыгээшэ тэнгэридэ
... ябаhан шубуундал
...рхыень хараа hэм,
... гэжэ таняа hэм.

...луун талмайн сээжэhээ
... байhан фонтанда
...үүдгүйгөөр дүтэлжэ
... дээрэнь хэсынэб.

...аа тиишэнь шэдэжэрхёод,
...лхиhан намаа дор
Ороод hууха дурамни
Одоол ехээр хүрөө hэн.
Талмай дээгүүр үнгэрнэ...

Таксиин сонхоор—тюльпанууд.
Харсагын дали индхэтэй
Хадын шуумар хүбүүд.

Һубанал, hубанал, hубанал,
Һудалтайхан самсанууд
Үзэм жэмэсы hануулнал
Узбек ороной басагадууд.

Москва, Ленинград, Киев,
Минск, Таллин, Эрхүү —
Олон эгэшэ дүүнэрэй
Омог нүхэрынь — Ташкент.

Эрдэмэй одон — Ташкент
Эбэй модон — Ташкент,
Соёлой ордон — Ташкент,
Шүлэгэй үдэн — Ташкент.

Орой hүниин сагта
Орой дээрэhээш харахада
Бадма линхуа сэсэгтэл
Бадаран яларан байнаш.

Зуун гурбан ордоноо
Зулай дээрээ үргэнэш.
Зургаан сэнхир каналяа
Алиш тээшэнь холбонош.

Дурнаш баруун хизаарай
Дурасхаал болоош, Ташкент
Тэнгэриин hаруул мүшэндэл
Тэмдэг болоош, Ташкент!

...Улукбегэй шэртэhэн
Үндэр сэлмэг огторгой
Һүниин сагта Бухарада
Һүртэй мэтэ байгаа hэн.

Одод доошоо бууhандал
Орой дээрэм сугларжа,
Оршолонто замбиингаа
Олонхон нүхэды хараа hэм.

Эндэ агуу Бируни
Эрдэмэй далай гаталаа.
Эндэ Ибн-Сина.
Эмэй шэнжэ шудалаа.

...Мянган жэлэй үмэнэ
Мандажа гараhан нарые
Угтажа түрэhэн Бируни
Ухаан зүрхым эзэлээ.

Эхэ сагаан юртэмсын
Эрьежэ байhан тухайда
Хэн сэсэн нэн түрүүн
Хэлээ hэм бэ — Бируни!

Шинии уудам мүнөөдэр
Шинии бодол дэмжэжэ,
Нарин хурса ухаагаар
Наранай туяа дамжажа,

Замбуулинай хизаар руу
Залгаа оньhо эльгэнэ.
Эхэ сагаан юртэмсөө
Эрьеэд өөрөө ерэнэ!

Бухарагай тэнгэри дор

...хаар эмээл тухайда
...ад үбгэд хэлсэдэг.
...йр шара номыень
... бэлэйб гэлсэдэг.

...н алтан хототой
...оотойхон домог лэ.
...н тэрэ орөнтой
...лсаатай зугаа лэ.

Буурал хото Бухара,
Буужа ерэhым хүлисыш.
Буряад хүбүүн айлшанаа
Бухар ёhоор угтыша.

Ламын сүмэ хараа hэм,
Лалын сүмэ үзүүлыш.
Исмаил эзэн Саманиин
Энхэ танхим харуулыш!

...АГ ДЭЭРЭ: Узбекистанай хлопок ургуулагшад — Социалис... Баатар, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Турсуной ...ва (зүүн гарhаа) дүү басаган Инобатын хоёр.

ТАСС-ай фотохронико.

Жэгүүртэ сонет

1.
Хангил хадын шэмэг болоhон
Хатан туруута Янгар абхайн
Хабсагай торгон эгсые hунган
Хатархадажа сүлөөтэй байхые харааб.
Гайхамшаг үзэгдэлэй сабшамал мүрhөө
Галта тооhон суурятан шэдэлээ.
Оог сонет оршолонгой hүлдөөр
Оншотон хүлгөөд, байгаалиие шэмэглээ.

2.
Гангын зөөлэхын Буряад аятай
Жэгүүртэ гуа бүжэгшэ дангина
Галабай ехэ соёлой намтарта
Жэнхэни бэлэгээ дээжэлэн байба.
«Ангар абхайн» туужые зураглаhан
Ангирхан бэеынь нугалаа бүхэндэ
Арадайм махан хэлэнэй шүлэглэл
Аялгаа шэлжэн мүндэлhэн мэтэ лэ.
Хүгжэмэй ирагуу бүжэгэй хэлээр
Хүнэй мэдэрэлдэ hабагша торгоон,
Хүсэтэ ажабайдалай «Адажио» хээлээл
Хүнгэн уян мүсэр—долгёороо.
Байгалай зэндэмэни бэhэлигhээ сасарhан
Буряадайм hайханай тогосхон шэмэг —
Бэлигтэ шадабаряа зузаалан асарhан
Бэлигүүн хурса манай Лариса.
Жаргалаар жэргэhэн талынгаа шэнжые
Саран хүхы угалзаар домоглоо.
Жэгүүртэ сонет шүлэгэйм энжые
Һайхан үлзы уянгаар hомолоо.

Д. Будажапов.

Байрын саhан

Түрүүшын саhан... Хэды олон шүлэгүүд бэшэгдээб, хэды олон хүүгэд түрүүшын саhаар «хүнүүдые» монсогойлооб, шэдэлдэжэшье наадааб. Теэд нэгэтэ мэдэхэдэнь, түрүүшынь саhан хайлашоод, газарhаа бүлеэн уурал бааян байдаг шуу. Харин байрын саhан тад ондоо даа.

Байрын саhанай оромсоор Байгалаймнай үмэнын ёhотой үбэлэй шэнжэ энэ мүн гэжэ мэдэрдэгбди. Буряад ороноймнай хүдөө тала, хүбшэ тайгаар байрын саhан ордохой бамбайна.

Үсэгэлдэр үглөөгүүр эртэлэн манай корреспондент Федор Сорокин фотоаппарадаа зүүгээд, түрэл хотынгоо үйлсэдэ гарахадаа, хоёр шэнэ этюд буулгаа.

Нэгэниинь—«Байрын саhан» гэжэ нэрэтэй, нүгөөдэнь — «Түрүүшын санашан...»

Үнгын талын үльгэршэн

«Гэсэрэй» hалаануудай нэгые бэшэжэ абаха зорилготой 1940 оной hүүл багаар Усть-Ордын Буряадай национальна округой зарим аймагуудаар ябагдаа бэлэй.

Гэсэршэд Нүхэдтэ олон гэжэ дуулаад, хуушанайнгаа танил үльгэршэн Парамон Дмитриевтэ хандаба гээшэб.

— Папа Тушемилов лэ бараг гэсэршэн байха, тэрээндэл ошо, — тэжэ дурадхаба.

Үдын хоол барижа байха үедэнь Папа Михайловичайда орожо ерэбэб. Амар мэндээ андалдалсаад байтараа, нам руу ямаршьеб дээрэлхүү зангаар хаража:

— Хаанаhаа ерээбта, ямар шалтагтайбта? — гэжэ асууба. Таахада, тэрэ намайе яhаяа барюулхаа hанаhан хүн гэжэ ойлгоо ха. Ушар юуб гэхэдэ, Папа Тушемилов яhа баридагаараа суурхадаг байгаа бшуу.

— Бэемни элүүр мэндэ, харин би танайда ондоо хэрэгээр ерээб. Гэсэрэй нэгэ hалаа бэшэжэ абаха hанаатайб, — гэбэб.

— Намайе «Гэсэрые» мэдэдэг юм гэжэ хэн хэлээб? — гэжэ үнөөхил ехэрхүү зангаараа асууба.

— Үнэн юумые үүдэнэй саана орхихогүйт гэдэгтэл, танаймнай тухай алдар суу Алайр, Үнгөөр дүүрэн таранхайл, — гэжэ хэлэхэдэм, тэрэм гансата хубилжа, hураггүй зөөлэрбэ. Бэеэ магтуулха дуратайл хүн байhан юм. Гадна бардамлахуу, hайрхуушье гэхэдэ болохо hэн. Жэшээлхэдэ, өөр тухайгаа тэрэ итгэжэ хэлээ бэлэй:

— Гэсэрые мэдэнгүй яахабиб. Нам шэнгеэр «Гэсэрэй» бүхы hалаае сээжээр мэдэхэ хүн дүтэ наашашье олдохогүй.

Үнэхөөрөөшье Папа Тушемилов «Гэсэрэй» юhэн hалаануудые хуу шахуу сээжээр мэдэдэг, гоё hайханаар, уран уянгатайгаар гүйсэдхэдэг хүнүүдэй нэгэн байhан юм. Хара багаhаа хойшо арадай аман зохёолдо шунаhан hүбэлгэн хурса ухаатай Папа эсэгынгээ аха болохо Петков Тушемилов гэгшэhээ «Гэсэрэй» бүхы юhэн hалаае hуража абаhан юм. Петков абгань хуур дээрээ аялгалжа байгаад, үбэлэй ута hүниин турша соо нэгэ hалааень гүйсэдхэдэг байhан юм. 1892—1893 онуудта суута этнограф М. Н. Хангаловай абга Петковhоонь «Гэсэрые» буулган бэшэжэ байхыень Папа нэгэтэ бэшэ хараhан, тэдэнэй хажууда hуулсаhан бэлэй...

— Арадай аман үгын зохёолнуудай алишье жанрта адли ханалгатайгаар хандадаг байhан хүм. Олон тоото үльгэр, онтохо, дуу, оньhон үгэ, таабари, шог зугаа, домог түүхэ, үнгэрхэдөө бөөнэрэй бөөлэлгэшье мэдэхэб, — гэжэ Папа Тушемилов омогорхонгёор мэдүүлдэг hэн.

Нэгэтэ холын улусhаа айлшад ерээд, би Папа Михайловичтай нютагайнь арбаад шахуу айлда оролсоhон байнаб. Тиихэдээ Папа Михайловичай эрхим hабаша (тамада) байhыень гайхаа hэм. Мүн шог зугаа, хурса, оньhон, хошоо үгэнүүд, таабаринуудые ябууд зохёон, аягтайгаар гүйсэдхэжэ байхыень хараа хүм. Нэгэ үдэрэй болон нэгэ үдэшын туршада тэрэнэй хэлэhэн зуугаад гаран оньhон үгэ дуу, таабаринуудые буулгажа абаа бэлэйб.

Тэрэ ябахадаа Папа Тушемиловhээ «Гэсэрэй» дүрбэн hалаа бэшэжэ абаа hэм. Мүн Абай Гэсэр хаанай гушан гурбан баатарнуудай 15-найнь нэрые тодорхойлооб.

Гадна тэрэ 10 ехэ үльгэрнүүдые, 60 гаран онтохонуудые, 300 шахуу таабари болон бусад арадай аман зохёолой жанрта хабаатай зүйлнүүдые мэдэхэ байhан тухайгаа хөөрөө hэн.

«Гэсэрээ» хөөрэжэ hуутараа, гэнтэ таhалдуулаад, нюдөө анижа:

— Нажарай сагта
Ташаашалжа зугаалжа ябаhан
хүн
Үбэлэй сагта

Нохойшолжо хатаржа ябаха юм, — гэжэ гү, али ондоо юушьеб дуугараад, нюдэеэ нээжэ, hонюуша харасаар намайе гэтэжэ:

— Энэмни юун болоноб? — гэжэ асуудаг hэн.

— Оньhон үгэл даа, — гэхэдэм, ехэл сэдьхэлээ хананги боложо, «Гэсэрээ» саашань хөөрэжэ эхилдэг бэлэй.

Үнгын талын суута үльгэршэн Папа Тушемилов иимэрхүүл хүн юм hэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Папа Тушемилов Улаан-Үдэ уряалаар ерэhэн, тэрэнhээ олон тоото үльгэр, домог, онтохо, таабаринуудые Н. Г. Балдано, С. П. Балдаев, Н. О. Шаракшинова, Т. М. Болдонова болон бусад бэшэжэ абаhан байна.

Папа Тушемиловэй орхиhон, олон тоото аман үгын зохёолнууд хадаа түрэл арадаймнай сэдьхэлэй баялигай гэршэ болохоhоо гадна, түүхэ, жаhуудалай асуудал шэнжэлэгшэдтэ шухала хэрэгтэй материал үгэхэ байhандань hэжэг түрэнэгүй.

Д. МАДАСОН,
фольклорист.

П. Тушемиловэй оньhон үгэнүүд

Агтын яhан
Арада хосорхо,
Эрын яhан
Үбэртэ хосорхо.

Хүн удхаараа
Уhан эрьеэрээ.

Уhаа голоhон адаhан
муураха,
Урагаа голоhон хүн
hаараха.

Хурада хэншье норохыма,
Хуримда хэншье ошохыма.

Далайда оломшо,
Дайдада хүтэлшэ.

Һай хэлэбэл, hайсара,
Дабhа хэбэл, хордосо.

Хүл боохо саhан бэрхэ,
Хүзүү боохо хүйтэн бэрхэ.

Эмээлдэ элиhэн,
Бүүргэдэ булэhэн хүн.

Тохой модон бүүргэ
болодог,
Тоомтой хүн дахуулша
болодог.

АХА ДҮҮ АРАДУУДАЙ БҮЛЭ СОО

Һаяхана Грузиин ССР-эй ниислэл хото Тбилисидэ журна...нуудай Бүхэсоюзна творческо семинар болоо.

Семинарта бүхы союзна болон автономито республикануу..., национальна область болон округуудай хэблэлэй хүдэлмэ...д хабаадаа. Тэрэ тоодо Буряадай АССР-эй, Усть-Ордын ...н Агын Буряадай округуудай түлөөлэгшэд оролсоо.

Мүн семинарта hаяхан Алжирта үнгэрhэн журналистнуу... Бүхэдэлхэйн гурбадахи уулзалгада хабаадагшад хорин та... гүрэнэй түлөөлэгшэд байлсаа.

«Совет хэблэл ба арадуудай ленинскэ хани нүхэсэл» гэhэн ...н hайхан темэдэ зорюулагдаhан энэ семинар дээрэ «Прав... газетын главна редактор П. А. Сатюков гол элидхэл хээ. ...СР-эй арадуудай хани нүхэсэлые улам саашань бэхижүүлхэ ...тэ хэблэлэй дүүргэхэ үүргэ тушаа манай үргэн уужам ...ой олохон республиканuудай хэблэлэй түлөөлэгшэд мүн hонирхолтой элидхэлнүүдые хэhэн байна.

Гадна семинарта хабаадагшад СССР-эй журналистнуудай ...оной правлениин секретарь Б. С. Бурковай журналист...дай Бүхэдэлхэйн гурбадахи уулзалгын дүнгүүд тушаа элид..., «За рубежом» журналай главна редактор Д. Ф. Крамино... Латиин Америкээр ябажа ерэhэн тухай мэдээсэл соносоо. ...Хари гүрэнэй журналистнууд — МОЖ-ой вице-президент, ... журналистнуудай холбооной түрүүлэгшэ Онорно Му..., Африкын залуу гүрэнүүдэй нэгэн болохо Кениин журна...нуудай холбооной генеральна секретарь Нганга Вангуху, ...олой журналистнуудай холбооной түрүүлэгшэ Очирбат ...н бусадай хэлэhэн үгэнүүдые сугларагшад hонирхолтой...уттаhан байна.

Журналистнуудай Бүхэсоюзна семинарта хабаадагшын тэм... доро толилхомнай.

Партиин туhамаршадай үүргэ ехэ

...иин аэропорт бии болоhоор ... юумэ үзэhэн хараhан ...дэр тушаалта айлшадhаа, ...жал ябуулагшадhаа эхи... аяншад, юрын албанай ...агшад юу баратдаха бэ... энэ үдэр онсол тусгаар гэ...үгүй hэн, ушарынь — на...иин ниислэл хотодо Совет ...ай аха дүү бүхы респуб...ональна область, окру... түлөөлэгшэд буужал буужал ...шуу.

...листнуудай Бүхэсоюзна ... семинарта ерэгшэд эндэ ... hанагдаагүй уулзалганууд, ...илсалганууд болоо hааб ...олон яhатанай түлөөлэгшэ...дань түрэл дүтэ, hайн мэ... хэлэн дээрэ яриддаhа...алгүй hэн. Номин Балти...хид, холын чукоткын...ынхид, нарата узбекистанайхид, шэнэ газараараа суурхаа казахстанайхид нефтиин гол горхо урадхуулhан татарайхид, ой модото карелиинхид халуун мэндээ андалдалсажа, зүрхэнэйнгөө гүнэй баярые дамжуулалсажа байхадань, сэдьхэл хүдэлгэмөөр hэн.

Тбилисидэ дулааншье, наратайшье байгаа. Мүн лэ хани нүхэсэлэй иимэ дулаан, сэлмэг оршон байдалда Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй заседаниин болодог сагаан мрамор зал соо журналистнуудай Бүхэсоюзна нэгэдэхи семинар нээгдээ.

— Манай семинарай Грузиин ССР-эй ниислэл хото — Тбилисидэ ажалаа эхилжэ байhаниинь гүн удхатай, яахадааб гэхэдэ, республика соомнай ээм ээмээ түшэлсэн совет арадуудай аяар табин яhатанай түлөөлэгшэд ажаллана, — гэжэ семинар нээхэ зуураа Грузиин КП-гэй ЦК-гай секретарь Д. Г. Стуруа хэлээ.

Семинарта хабаадагшадые харадаа абахада, тэрэ үедэ Грузиин ниислэлдэ манай ороной 50 бэшэ, харин 100 арадуудай түлөөлэгшэд байhан болоно бшуу. Эдэл зуун арадуудай түлөөлэгшэнэр хариин гүрэнhөө ерэhэн айлшадтаа хани нүхэсэлөө, нэгэн hаналтай, эрмэлзэл хүсэлтэйгөө харуулаа.

П. А. Сатюков элидхэл соогоо Братск ГЭС барихаяа зориhон Кавказ угсаатай хоёр хүбүүдэй гэртээ, нютагаархиндаа эльгээhэн бэшэг сооhоо нэгэ иимэ үгэнүүдые дурдаа: «Алтанhаа үнэтэй, хада хабсагайhаа бата, далайhаа гүнзэгы юумэн болохо — хани нүхэсэлэй халуун уряагаар эндэ ерээбди. Хани нүхэсэл хадаа манай арадуудай тэмсэлээр олдоhон агуу ехэ, нангин зүйл шуу». Эдэ үгэнүүд совет журналистнуудай энэ уулзалгын гүн удхатай ехэл тааралдажа, хамагай hайшаалда хүртөө юм.

Хэблэлэй хүдэлмэришэдэй партиин баруун гарай хүнүүд байhаниинь мэдээжэ. Тиимэл тула тэдэнэй уг зорилго, харюусалга ехэ. Тиимэл тула совет журналистнууд энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдээ хүрэмөөр ажаллахые оролдохо ёhотой. Арадуудай хани барисаа бэхижүүлгэ пролетарска интернационализмын хараа бодол, номнолго совет хэблэлэй, тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй хүндэтэ зорилго мүн. Энэл темэдэ семинар дээрэ уншагдаhан элидхэлнүүд, хэлэгдэhэн үгэнүүд зорюулагдаа.

Хэблэлэй нүлөө хадаа журналистын шадабари, дүй дүршэлhөө дулдыдахань ойлгосотой. Тиимэhээ пролетарска интернационализмын сурталые дэлгэрүүлхэ зорилгоор журналист бүхэнэй үндэр шадабари гаргаха, элдэб маяг арга хэрэглэхэ, хүн бүхэнэй сэдьхэлэй гүниие зүбөөр ойлгохо, ажабайдалые hайн мэдэхэ шухала болоно. Тиихэдэл багаханшье баримта гүн удхатай болохо, олоной сэдьхэл hанаанда нэбтэрхэ бшуу.

Совет зоной ажабайдалай али бүхы hалаануудта арадуудай хани нүхэсэлэй асари хүсэнэй, гүн удхын үдэр бүри харагдажал байдагынь арсашагүй. Коммунизм байгуулжа байгаа мүнөө үедэ совет арадуудай хани харилсаанай хүгжэжэ байhанай олон тоото жэшээнүүдые семинарта хабаадагшад дурдаа.

Узбек журналист З. И. Есенбаев нэгэ иимэ hонин түүхэ хөөрөө.

— Ташкент хотын нэгэ шэнэ үйлсэ Шамахмудовай нэрэмжэтэ юм. Теэд тэрэмнай хэн гээшэб? Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Шаахмед Шамахмудов болон тэрэнэй эхэнэр Бахры гэгшэд элдэб яhатанай уринэр—16 үхибүүдые үргэжэ абаад, гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ хүргэhэн юм. Энэ бүлэ тухай «Ши үнэшэн бэшэш...» гэhэн уран hайханай кинофильм табигдаа, тэрэниие олон миллион совет хүнүүд хараhан.

Шамахмудовтанай бүлэ хадаа — мүнөө үеын совет Узбек ороной таhаршагүй нэгэ хуби болоно.

Украинын болон Литвын бүлэг журналистнууд аха дүүгэй республикануудаар удаан аяншалжа, Украина, Белорусси, Литвые холбохо найрамдалай сэнхир замай — уhан замай барилга тухай hонирхолтой материалнуудые хэблэлдэ толилоо.

«Мүнөө Неман хойшоол урдаhаар, тиин Балтиин далайда шудхана, харин Днепр урагшаа, хара далай тээшэ тэгүүлнэ. Зүгөөр удангүй эдэ хоёр мүрэнүүд урасхалаа хэтэ мүнхэдөө ниилүүлэн, суг хамта долгиёо мэлмэрүүлхэл. Тиихэдэнь гурбан эгэшэнэрэй — Украина, Белорусси, Литвын—газар дайдаар Черноморско-Балтийска гүнзэгы уhан зам нээгдэхэ...»

Иимэ үгэнүүдээр КПСС-эй XXII-дохи съезд дээрэ тон шухала гэжэ тоологдоhон асари ехэ барилга тухай хөөрөөгөө Украинын болон Литвын журналистнууд өөhэдынгөө газетын хуудаhанууд дээрэ эхилээ юм. Энэ хадаа аха дүү республикануудай арадуудай бэе бэедээ туhалалсалгын, хани ёhоор харилсан ажалладагай нэгэ гэршэ бшуу.

Национальна соёл культурануудай hалбаран хүгжэлгэ, бэе бэетэеэ холбоо барисаагаа бэхижүүлгэ тухай ехэ hонирхолтой элидхэл Грузиин журналист П. Чхиквишвили хээ.

Ленинскэ национальна политикын амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ, арадуудай хани барисаанай улам бэхижэжэ байhые, харилсаа холбоонойнь гүн удхые домоглон харуулха, зураглан бэшэхэ гээшэ партиин бодото туhамаршад — журналистнуудай нангин үүргэ мүн болоно. Совет журналистнуудай энэ үүргэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байhые Тбилисидэ үнгэрhэн семинар эли бодо харуулаа.

Хамта жагсабал, хаба нэмэхэ

— Журналистнуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи уулзалгын үедэ Алжирта эхилhэн хөөрэлдөөн мүнөө эндэ үргэлжэлжэ байна. Совет журналистнууд хадаа эб найрамдалай, зол жаргалай, арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ жагсана, — гэжэ семинар дээрэ үгэ хэлэhэн журналистнуудай уласхоорондын эмхиин генеральна секретарь Иржи Мейснер тэмдэглээ.

Журналистын зэбсэг — гүүрhан болоно, тэрэнэйнь хүсэн — үнэн зүб үгэ мүн. Иигэжэ совет болон хариин гүрэнэй журналистнууд хэлсээ. Тиимэhээл зэбсэгэйнгээ эрые, бүхы хүсыень эб найрамдалай хэрэгтэ, арадуудай хоорондохи хани нүхэсэл бэхижүүлгэдэ зорюулха шухала гэжэ тэдэнэр нэгэн hаналтайгаар мэдүүлээ.

Кениин журналистнуудай холбооной генеральна секретарь Нганга Вангуху гэдэг сэдьхэлээ доhолгон иигэжэ хэлээ:

— Мүнөө эб найрамдалые хамгаалга хадаа эгээл шухалын шухала асуудал гээшэ. Дайнай аюул дахин дабтагдаха ёhогүй... Дэлхэйн хүн бүхэндэ эб найрамдал хэрэгтэй.

Зүб даа, эб найрамдал хүн бүхэндэ хэрэгтэй. Коммунизм байгуулжа байгаа совет арадташье, шэнэ замда гараад, баатар далияа дэлижэ эхилhэн Кениин хүн зондошье... Нганга Вангуху совет журналистнуудай үгэ бүхэниие халуун анхаралтайгаар шагнаха зуураа, шэнэ хүнэй ендэр дээрэ гараха бүри шэг шарайгаа хубилган, ехэл шунангяар гэтээд hууха юм, тиихэдэнь энэ хүндэ манай ороной эбтэй арадуудай асари ехэ амжалта түйлалта тухай хөөрөөнэй хэды шэнээн hонирхолтой байhаниинь ойлгосотой hэн. Ород арадай хүдэлмэришэн ангиин ашаар эрхэ сүлөөгөө оложо, зол жаргалта шэнэ байдал зохёоhон казах, грузин, азербайджан, татар арадуудай амжалта тухай тэрэ түрүүшынхеэ соносожо hуугаа бшуу. Магад, Кениингшье арад энэ замаар ябаха hэн гэжэ шэбшэжэ hуугаа аалам? Магадгүй...

Нганга Вангуху буряад арадта зорюулжа, хэдэн үгэ дуратайгаар минии блокнот соо бэшээ hэн:

«Совет арадуудай, тэрэ тоодо буряад арадай, эб найрамдалда, ажал хүдэлмэридэ дуратай байhанда баатар, этигэнэб. Эрхэ сүлөөгөө олоhон Кениин арад баhал эб найрамдалда, ажал хүдэлмэридэ дуратай юм. Эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэжэ байhан арад бүхэнэй хани нүхэр — совет арад мандаха болтогой!

Кениин журналистнуудай холбооной генеральна секретарь
Нганга Вангуху.

Тбилиси.

Журналистнуудай арад зонойнгоо урда ехэ харюусалгатай байhан тухай, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ тэдэнэй дүүргэхэ үүргэ тухай үгэ хэлэгшэд тогтоо. Эб найрамдал, хани барисаан тухай элдэб политическэ үзэл суртал баримталдаг хүнүүд хэлээ, тиихэ зуураа эб найрамдалда хүргэхэ зам тушаа арсалдаhаншье байна. Зүгөөр дайнай аюулые сараха, эб найрамдал хамгаалха асуудалаар тэдэнэр нэгэн hаналтай байhанаа баталаа.

— Түрүү хараа бодол баримталдаг демократическа журналистнууд саг үргэлжэ уулзажа, хөөрэлдэжэ, хэрэгтэй hаань, арсалдажашье байха ёhотой гэжэ тоолодог тула эндэ ерээб, — гээд француз журналист Ле Вайян Ивон хэлээ. — Бидэнэй өөhэд хоорондоо хөөрэлдэхэ зүйлнүүд бии байха. Тэрэ юуб гэхэдэ, эб найрамдал, хани барисаан болоно.

СССР-эй журналистнуудай холбооной секретарь Б. С. Бурков Бүхэдэлхэйн уулзалгын дүнгүүд дээрэ тогтохо зуураа, энэ уулзалганууд бүхы оронуудай, журналистнуудай харилсаа холбоо болон нэгэдэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн хубита болоо гэжэ тэмдэглээ. Тэрэ уулзалгануудта бүмбэрсэг дэлхэйн табан түбиин 65 гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд хабаадаа. Хүн түрэлтэнэй ерээдүйн тон шухала асуудалнууд тушаа hаналаа андалдаан hара шахуу үргэлжэлөө. Тус уулзалгануудта хабаадагшадые тээжэ ябаhан «Литва» теплоход хадаа энэ үе соо эб найрамдалай ёhотой ендэр болоо бшуу.

«Ажабайдалай үнэниие харуулалга, эб найрамдалай болон эрхэ сүлөөгэй, бүхы орон болон түбинүүдэй арадуудай хани барисаанай арюун нангин идеалнууд, ажалша хүнэй тала харалга, эпохынгоо hайшаалта соёл сурталда үнэн сэхээр алба хэлгэ бүхы түрүү журналистнуудай туг болог лэ» — гэжэ уулзалгада хабаадагшадта эльгээhэн бэшэг соогоо Н. С. Хрущев уряалаа бэлэй.

Совет гүрэнэй толгойлогшын энэ уряал хадаа Бүхэдэлхэйн журналистнуудай уулзалгын ажал хүдэлмэридэ арюун hайхан юрөөл, амжалтынь нүхэсэл болоо бшуу.

Энэл халуун уряалые дохёо болгон сээжэ зүрхэндөө хадуужа, журналистнууд совет орон ерээ юм.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта).

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур
1963 оной октябриин 27.

ШЭНЭ ҺОНИН. ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

Соном-Жап Шултымович Хайдаков Ахын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хуушанай малшан. Энэ үбгэжөөл хэды үндэр наһатай болобошье, мүнөө колхозойнгоо үйлэдбэрн дээрэ эдэбхитэйгээр ажаллана.

П. ЖУЖАЕВАЙ фото.

БЭЛЭГ

Манай коллектив Агуухэ Октябриин һайндэрые баяр баясхалантайгаар угтажа байна. Бригадын гэшүүд звено болгогдоод, хэдэн барилга дээрэ хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, нэгэ звеномнай судна заһабарилгын заводой хүдэлмэришэдтэ зорюулагдаһан 46 байратай гэртэ модо дархална. Нүгөөдэ звенонь Победа проспектдэ баригдажа байһан 62 байратай гэрэй сонхо шэллэнэ. Гурбадахинь камеральна корпусто хүдэлнэ.

Звено бүхэндэ — модошо дархан, паркетчик, сонхын шэл һуулгагшад. Тэдэнэр үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахые эрмэлзэнэ. Бригадын гэшүүд хэниинь хэн гэшэгүй һайнаар хүдэлнэ. Гэхэтэй хамта, А. В. Логачев, И. Ш. Нурмеев, П. Я. Баранов гэгшэдэй ажалые онсо тэмдэглэхэ шухала. Эдэнэр юушье хэхэдээ дүрбэн тэгшэ хүнүүд.

Энэ бригада һара бүриингөө даабари 120—125 процент дүүргэнэ. Мүнөө жэлэймнай үйлэдбэриин программа дүүргэгдэө.

62 байратай гэрэй, хүдөө ажахын техникумэй, пристаниин, харгын управлениин хүдэлмэришэдэй байрануудай үүдэ, сонхын можо һуулгажа, шэллэжэ Октябриин һайндэр болотор дүүргэхээр шиидээбди.

Хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадахал байхабди.

Я. АНДРЕЕВ,
модошо дархашуулай бригадир, РСФСР-эй габьяата барилгашан.

САГААН ЭДЕЭНЭЙ ДЭЭЖЭ

Һабаараа билтарма сагаан эдеэнэй дээжэ Цыбекмид Ванданова Эхэ орондоо бэлэг барин, Октябриингаа һайндэрые угтаба. Нүхэр Ванданова Хяагтын үйлэдбэриин управлениин «Эрдэм» колхозой Енхорой гүүртын һаалишан юм.

Байгша оной октябриин 20-до хамта дээрээ 28720 килограмм һү һаажа, жэлэйнгээ даалгабари 100,3 процент дүүргэбэ. Тиигэжэ үнеэн бүриһөө 1542 килограмм һааба.

П. Аюров.

ОЛЗОТОЙ АГНУУРИ

Хойто-Байгалай ангуушад Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсанхай. Мүнөө агнуурнин халуун хаһа ороо. Тэндэхи ангуушад ондатра барижа эхилээ. Коопзверопромхозой хуушанай ангуушан Семен Иванович Суходоев богонихон болзор соо агнажа, бэлэдхэлэй пунктда ондатрай 900 арһа тушааба.

Н. Хазагаев.

ТАЙЛБАРИ, ЗҮБШЭЛ, КОНСУЛЬТАЦИ

МАНАЙ АДРЕС:

Улаан-Үдэ хото, „ПРАВДА БУРЯТИИ", „БУРЯАД ҮНЭН" газетэнүүдэй нэгэдэмэл редакци, информациин таһаг.

ТЕЛЕФОН 32-74

Эхэнэрнүүдэй амаралта

Предприяти гү, эмхи зургаануудай захиргаанай газар профсоюзай организацитай зүбшэн хэлсэжэ, эхэнэрнүүдтэ ээлжээтэ болон нэмэлтэ амаралта үгэдэг. Тэдэнэрэй амаралта ниитын гуримай ёһоор тогтоогдоһон болзорто ээлжээнэйнгээ ерэхэдэ абтадаг.

Нарайлха жэрмэһэн гү, али хүхөөр үхибүүтэй эхэнэрнүүдэй амаралта тусгаар хараалагдаһан гуримай ёһоор үгтэдэг байха юм.

Хүдэлмэришэн гү, али алба хаагша эхэнэр нарайлха болоходоо календарна 112 үдэрэй болзортой амаралта абадаг. Тэрэнь хоёр хубаагдан, түрэхынь урда тээ болон хойто тээ табин зургаа-зургаан үдэрөөр үгтэдэг байна. Хэрбээ хүндөөр хүнгэрһэн гү, үгышье һаа эхир үхибүү гаргаһан байгаа һаань, амаралтынь хоёрдохи хахадые календарна 70 хоног хүрэтэр һунаажа болохо.

Тэдэнэр амаралтынгаа үедэ социальна страхованиин зөөриһөө тэдхэмжэ абадаг байха юм. Хэрбээ амаралтынь түрүүшын хахад 56 хоногһоо үлүү гү, али дутуу байгаа һаань, нарайлха хүрэтэрөө амарһан бүхы үдэрынь тоологдожо, тэдхэмжэ үгтэдэг байна. Хоёрдохи хахадынь нарайлһан үдэрһөөнь хойшо тоологдодог. Нарайлхынь урда тээхи амаралта 56 хоногһоо дээшэ гү, али доошо байгаашье һаань, нарайлһанайнь хойто тээхи амарха болзор хубилгагдахагүй.

Жэрмэһэн эхэнэрэй ээлжээтэ амаралтые нарайлхаһаань урда тээхи юм гү, али хойто тээхи амаралтатай (өөрынь дураар) зохилдуулан олгохо ёһотой.

Хэрбээ нарайлха эхэнэр ажаллажа эхилһээр арба нэгэн һара соо хүдэлөөгүй байгаашье һаань, хүдэлмэрилһэн сагыень тоолонгүй тэрээндэ түрэхынгөө урда тээ, хойто тээ абаха амаралтатайнь хабсарган ээлжээтэ амаралтыень үгэхэ болоно.

Нарайлхынгаа урда тээхи болон хойто тээхи амаралта дүүргэһэнэйнь һүүлээр хүдэлһэн газарайнь захиргаан тэрэ эхэнэрэй гуйлтаар абаха салин хүлһыень түлэнгүйгөөр гурбан һарын болзор соо нэмэлтэ амаралта үгэхэ эрхэтэй.

Үхибүүтэй болоһон эхэнэр хүдэлмэриһөө гараашье һаа, түрэһэн сагһаа хойшо нэгэ жэл үнгэргэнгүй хүдэлжэ байһан газартаа тэхэреэ һаа гү, али ондоо тээшье ороо һаань таһалгаряагүй хүдэлһэн ажалайнь стаж хэбээрээ үлэхэ байна.

Шэнэ эм

Унадаг үбшэ аргалдаг эмые — бензоналые Анжеро-Судженскэйн химико-фармацевтическэ завод СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын һанамжа, дурадхалаар промышленна аргаар бүтээн гаргадаг болоо.

Томскын политехническэ институдай профессор Леонид Кулев люминалехлористо бензолые ниилүүлжэ, хэдэн арбаад грамм түрүүшын бензонал абажа шадаһан байна. Шэнэ эмые научно-шэнжэлэлгын институдууд болон клиникэнүүд фармакологическа болон клиническэ аргаар шалгажа үзөө.

Унадаг үбшэнтэй үхибүү аргалхын тулада 100 грамм, наһа хүсэһэн хүниие аргалхын тулада 300 грамм иимэ эм хэрэгтэй гэжэ туршалга харуулжа үгэһэн байна.

Тус завод июль һараһаа эхилэн иимэ эм гаргадаг болоо.

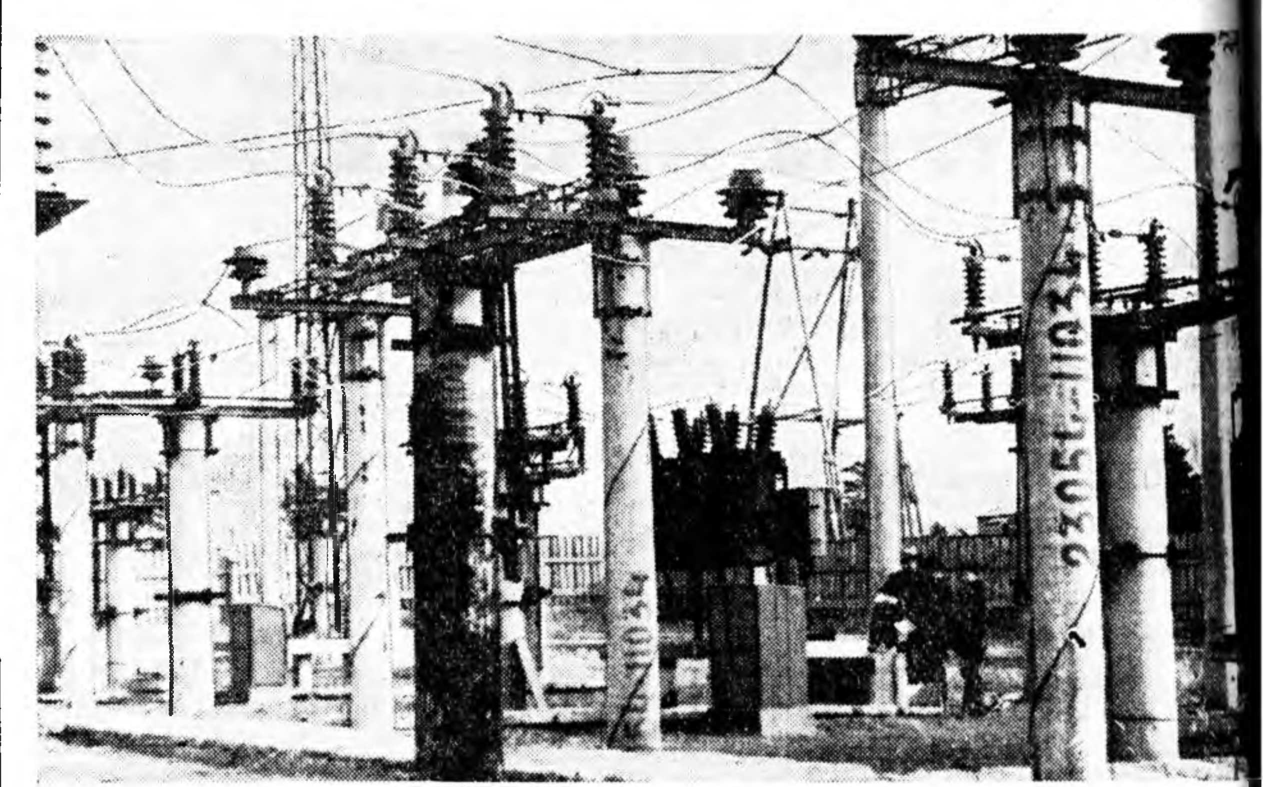
Николай Теплов,
АПН-эй корреспондент.

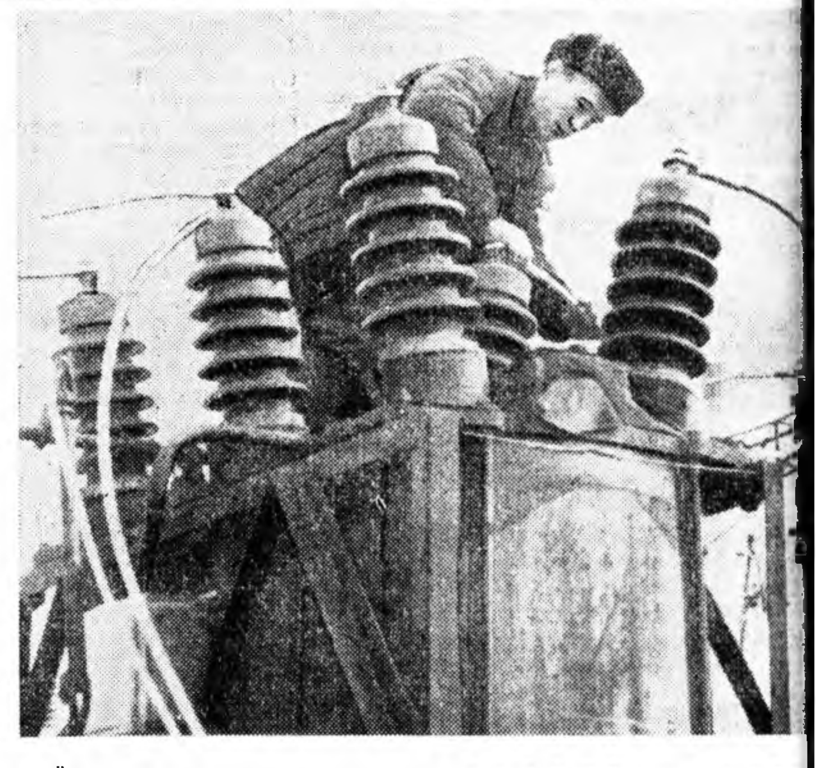
Энээниие мэдэхэ гүт?

Мүнөө үе сагай хүн түрэлтэн 60 секунда соо 29 мянган гектолитр элдэб унда уудаг, 4 мянган тонно хоол эдидэг байна.

Энэ үе соо 109 хүн наһа барадаг, 114 хүн дэлхэй дээрэ бии болодог.

АЖАЛАЙ ХАЛУУН ОХИН СООГУУР...

СЕЛИКАТНА ТОСХОН Улаан-Үдэ хотын шэнэ тосхонуудай нэгэн юм. Энэмнай һүүлэй жэлнүүдтэ урган хүгжэжэ, үзэсхэлэн гоё шэнжэ түхэлтэй болоно, олониитын зүгһөө һайшаал, магтаалда хүртэнэ. Ойрын жэлнүүдтэ хүн бүхэнэй ажаһуудалые улам һайжаруулжа, уужам һаруул гэр байратай болгохо зорилгоор городоймнай захаар шэнэ тосхон бодожо, олон сонхонуудтай гэрнүүдээрээ зэлэ татадаг болоо ха юм. Энэ зурагууд дээрэ харуулагдаһан электролиниин барилга 1962 оной хабар баригдажа эхилһэн. Мүнөө эндэхи барилга сүм дүүрэжэ, арадай ажахын барилгануудта зайн гал дамжуулхаар бэлэн болобо. Трансформаторна подстанциин ашаглагдахада, Үдэ голой урда бэеэр түбхинэһэн шэнэ предприятинууд хүсэ ехэтэ зайн галаар хангагдадаг болохонь. Жэшээнь, түмэр-бетонно зүйлнүүдые гаргадаг 1-дэхи, гэрэй барилгануудта хэрэглэгдэхэ томо панельнүүдые гаргадаг заводууд, мүн Вахмистрово тосхондохи карьер болон бусад барилга, хабсаралгын участогууд зайн галтай болохоор хүлеэгдэнэ.

Ерээдүйдэ Братска ГЭС-һээ зайн гал дамжуулан абахаар баригдаһан энэ подстанци мүнөө дээрээ городой ТЭЦ-һээ зайн галаар хангагдаха,—гэжэ барилга-хабсаралгын гурбадахи управлениин начальник нүхэр П. А. Яхновецкий хөөрэнэ.

Агуухэ Октябриин һайндэрэй ажалай вахтада жагсаһан барилгашад тус барилгаяа болзорһоонь хэдэн хоногоор урид дүүргэжэ, ашаглалгада үгэхэнь. Ажалай халуун охин соогуур үйлэдбэриин түрүүгүүлэй тоо улам олошорно.

Шүүбэри ехэтэй урьһаламжа

Гурбан процентын урьһа[…] арад зоной дунда үргэнөөр […]дадаг болонхой. Энэ урьһала[…] облигациие нөөсэлгын бүхы […]нууд арад зондо худалдадаг.

Гүрэн урьһаламжын […] байһан бүхы үе соохи жэлэй[…]һоо оруулагдаһан 3 про[…] шүүбэридэ түлэдэг. Олзынь […] түлэхын тулада жэл бүхэндэ […] болзорто шүүбэриин гол […] тираж, мүн нэмэлтэ нэгэ […] гаргагдадаг байха юм. Гол […] разряд бүхэндэ 465020 т[…] 8500 шүүбэри, нэмэлтэ […] 1139060 түхэригэй 22500 […]ри наадагдадаг байна.

Урьһаламжын облигаци […]жа абагшадай тэрэниие у[…] болзорто барижа байхадань […] Тиихэдээ тэрээгээрээ 40-[…] түхэриг хүрэтэр мүнгэ шүү[…]лохо юм. Нэмэлтэ тиражаар […]ражтай адли шүүбэридэ туд[…]лохо. Нэмэлтэ тиражда […] облигаци тиражай болохоһоо […]ра урид абтаһан байха зэргэ[…]

1964 оной сентябриин […] болохо 17-дохи нэмэлтэ т[…] хабаадалсахын тулада, 1963 […] декабриин 31 хүрэтэр энэ […]ламжын облигаци худалдажа […] зэргэтэй.

Гурбан процентын урьһа[…] 1947 ондо гаргагдаһан юм. […]гэһээр арбан табан жэл […] Жэл бүриинь тиражай тоо […] байжа, шүүһэн облигаци […] тиражда оруулагдахагүй […] шүүбэри тудахань улам […] Тиимэһээ урьһаламжын […] удаан саг соо барижа байгша[…] ехэ мүнгэ шүүхэ аргатай.

Тус облигаци баригшад […] Үдэ хотын ажалшад оло[…] шүүбэринүүдтэ тудадаг байна[…] гэжэ энэ урьһаламжаар 5000 […]ригэй—3, 2500 түхэригэй—[…] түхэригтэй—23, 250—100 т[…]гэй—81, мүн 40—50 тү[…] олон шүүбэри шүүгдэһэн […] 1963 оной сентябриин 30-да […]һон 16-дахи нэмэлтэ тираж[…]мохон шүүбэри тудагдаа. Пе[…] Н. И. Коляковская 500 т[…] Л. Г. Сивостьянов, Н. Ф. […] Л. Д. Захаров болон бусад […] 1000 түхэриг шүүгээ. Г[…] 1963 он соо хамта дээрээ […] гаран түхэригэй шүүбэри т[…]һэн байха юм.

Гол тиражууд январиин, м[…] майн, июлиин, сентябриин, […]риин 30-най үдэрнүүдтэ, […] тираж сентябриин 30-да […] байна.

А. Половни[…]
Улаан-Үдын 301-д[…] центральна нөөсэл[…] кассые дааг[…]

Амандаа оруулаад, хэлээрээ түлхибэ

Бэшүүр гээшэмнай үрэжэлтэ баян газартай нютаг. Эндэмнай сагай эртэдэ, сахилзын хүхэдэ кукуруза ургуулагдажа байһан түүхэтэй. Бэшүүртэ энэ ургамал гансаардаагүй, хойноо дахуулитайгаар айлшалһан байха. Хамагай түрүүндэ саахарай свёкло эндэ нүүлгэгдэн нютагжуулагдаа. Тиигэһээр байтар горох...

Үнэхөөрөө тэндэмнай жэлһээ жэлдэ арбай таряан, амтата жэмэсшье үрэжэлтэй. Алдар солоё дуудуулһан ажалша зоншье омогтой. Илангаяа энэ жэлэй ургаса баяр дээрэнь баяр асараа. Иимэ газарта ябахада урматай зугаатайшье.

Үргэн Хёлгын хоймороор үгсэжэ, үндэр нюруута Улаан-Хадын хормой тулахадатнай баян дэлгэр Бэшүүрэй нэрэ нэрлүүлһэн томохон ажахы угтаха. Эндэшье орооһо тарияаниинь ургашанхай, халуун хүдэлмэриин хаһа байба. Тариһанаа хазаха, манаһанаа бариха үе.

Совхозой 1-дэхи отделениин таряанай тоог дээрэ хүбхышэһэн обоонууд хүндэлдэжэ һууба. Шэниисэ, ешмээн, горохшье харагдана. Тэндэ хүдэлжэ байһан хүбүүд, басагад гайхал тагнал...

— Горох, ешмээнэй обоонуудһаа уурал һаарал һабһахадаа яана гээшэб,— гэлдэнэ.

— Айраг эһэхэдээ, шэбхэ нэгшэхэдээ эдеэшэдэг, хүшэ ородог агша аабза. Горохшье шэнэ ургаса ха юм даа. Һайн мэдэнэгүйб,— гэжэ нүгөө нэгэниинь харюусана.

— Һайн эд хэбтэхэ бүреэ ябтарха гэлсэгшэ һэн. Горохнай үнэтэйхэн лэ ургаса ха юм даа. Обоонь набшыжал байна. Агроном лэ мэдэхэ.

Тиигэһээр байтар тоог дээрэ отделениин агроном Элбэг Ухинов үзэгдэжэ, горох, ешмээнэй обоонууд тухай һонирхогдобо.

— Эндэ хүдэлжэ байһан хүнүүдшни городоорхин. Ажал тухай эдэнэйш мэдэхэ юумэн гэжэ юу байхаб. Хэлэниинь хэдэргэ, аманиинь адалга юумэд,— гээд асуудалдам харюусаба.

— Хуряаһан ургасатнай халажа байна бэшэ гү,— гэжэ асуухада:

— Бараг даа, батаганаае баабгай болгоно бэшэ аал, эдэшни,— гэжэрхибэ. Гайхахадаа складые даагша Нүрбэ Дымбрыловтэ хандабаб. Тэрэ нүхэр хэлэһэн үгымни тообогүй: «Биратай юумэ бэшэ, хэдэхэн самосвал...»

Энэш юун самосвал дурдабаб гээд, жолоошо Калашниковтай хөөрэлдэгдэбэ.

— Хашартайхан горох. Ошоһон ерэһэн хүнэй аманһаа унаха юумэниинь горох. Гутаһан горох хэмжэгдэхэ бэшэ, хаягдаал юм бээзэ. Совхозой директор Козловшье мэдэһэн, хараһан байна гэжэ энэ хэрэг элитэ болобо.

Гутаһан гашалһан горох үдэшэ, үглөөнэй харанхыда хонхор жалга руу абаашагдажа хаягдаһан һурагтай. Тиигэжэ энэ шэмэтэ ургамал шэбэртынхидтэ газаашалуулагдаа.

Тэндэхи тоог дээрэ оруулагдаһан ешмээниинь гэмтэжэ, 3 томо самосвал, 26 морин тэргээр гаргагдажа хаягдаһан тухай аржытар бэшэгдэһэн сагаан саарһан гэршэтэйб.

Энэ отделенидэ хуряалгын хүдэлмэриин эмхи багатайгаар үнгэргэгдэһэн тухай Зүүн-Сибириин библиотекын институдай студентнэр, Улаан-Үдын хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд гомдол барина. Совхозой түбһөө 5—6 километрэй газарта байһан таряанай тоог дээрэ хүдэлмэришэдөө абаашатарнь хахад үдэр боложо, таряа сэбэрлэлгэ, хатаалгын хүдэлмэриин һамшаагдаһан дээрэһээ ешмээн, горохнь гутаагдаа.

Орооһо таряа ургуулжа-ургуулжа, амандаа ороһон юумые хэлээрээ түлхижэрхихэдөө совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй ой гутаагүй ха гү?

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Кривогорницин энэ асуудалда харюу үгэхэ байха.

МАРХАЙН АША ТАРХАЙ.

С. ДУНАЕВ

БАСНИ ХАЛААХАЙ БА ГАЛ

Наратай дулаахан үдэр, нэгэтэ,
Надхагар ногоон халаахай —
— Гайтайхан байхаб,
Галдахал гээшэб!—гээд лэ,
Гал гани боложо,
Гаһар хүндөөр үһэрижэ,
Галда өөртэнь өөдэрхэбэ.
— Шагнана гүш, намайе, ши гал,
Шамһаа айдагтаал аб адли,
«Шатааха!»—гэлдэжэ, хүнүүд, минии
Шабхуур ногоон һөөгһөө айдаг!
Зүб даа, зүб!
Дүлэтэ шиниимни халуун охин
Дүтэ хүрэшэгүй байдаг гээшэл!
Хэн арсахаб! Арсалтагүй үнэн,
Хэды тиигэбэшье, халаахай баһал
Ногоото сабшалан, шэбхын дунда
Номитомо түүдэгынь байдаг гээшэл!
Халаахайн аашалхые дуулажал
һуухань
Халуун Галдамнай
Хашартай болошобо.
Уурлаһандаа гэнтэ ехээр дүлдөөд,
Улаан Галнай дүлөөр шарбаад,
Гаһархан халаахайе галдажархиба,
Гансал сагаан шандаруу
Газар дээрэ үлдэшэбэ.
Энээхэн баснин удхыень тайлажа,
Элирүүлхэ хэрэгшье үгыл бээзэ даа.
Ородһоо **Ч. Цыдендамбаев** оршуулба.

АХА ДҮҮ АРАДУУДАЙ БҮЛЭ СОО

(Эхиниинь 3-дахи нюурта)

Аха дүүнэрэймнай амжалта асари

Семинарай программын ёһоор бидэ журналистнууд Грузиин Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын пресс-конференцидэ уряалтай байгаабди. Ганса совет журналистнууд бэшэ, илангаяа хилын саанахи журналистнууд энэ пресс-конференциие тэсэжэ ядан хүлеэгээ һэн.

Совет Грузи хадаа—СССР-эй ахадүү арбан табан союзна республикануудай нэгэн юм. Тэрэ үзэсхэлэн һайхан байгаалиараа, үрэжэлтэ газараараа элбэг элшэтэ нараараа суурхадаг. Грузиин үльгэр домогто газар дайдада үнэтэ металлнуудай, нефть, шулуун нүүрһэнэй, гаазай баялигууд элбэг. Эндэ бэлиг түгэлдэр арад зон ажаһуудаг ажалладаг.

Үнэхөөрөөшье, Совет ороной алишье нютагта нарата Грузиин апельсин, виноград амсажа үзөөгүй, айхабтар хоншуу сайгынь, жэмэсэйнь архи уугаагүй хүниие олохогүйт. Грузиин булад шудхагшад, барилгашад, эрдэмтэд, артистнууд бүхы орон соогоо суурхадаг. Эндэһээ шалгарһан хубисхалай түлөө тэмсэгшэдшье олон.

Хэрбээ Грузиие манай ороной хүн бүхэнэй мэдэхэ байгаа һаа, хилын саана Грузи тухай дуулаашьегүй, энэ совет республикын асари амжалтатай огто танилсаагүй зон али олон бэ!

Тиимэһээл Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. С. Дзоценидзын хөөрөөн айлшадаймнай анхарал аргагүй ехээр татаа ха юм.

— Совет засагай үедэ манай Грузиин туйлаһан хамаг амжалтанууд хадаа Ленинэй эрхилһэн национальна политика бэелүүлһэнэй аша үрэ мүн. Энэ политика хадаа арадуудай хани нүхэсэлдэ, адли тэгшэ эрхэдэ үндэһэлэнхэй. Тиимэһээ манай ороной арадууд эбтэй хамта, бэе бэедээ туһалан, ээм ээмээ түшэлсэн, урагшаа дабшана бшуу,—гэжэ Дзоценидзе тэмдэглээ.

Хариин айлшадые Грузиин арадай урданайшье, мүнөөнэйшье байдал, ерээдүйнь хүгжэлтэ, бусад асуудалнууд һонирхуулаа.

— Хүн зоной ажаһуудал һайжаруулха хэрэгтэ ямар туйлалтатайб та,— гэжэ Франциин, Канадын делегациинхид асууна.

— Промышленностиин ямар һалбари республикын экономикодо шиидхэхы үүргэтэйб? — гэжэ Мексикын делегат һонирхоно.

— Танай эндэ ажал оложо ядаһан хүн зон хэр олон бэ,— гэжэ Бразилиин түлөөлэгшын асуухада, зал соо һуугшад үнэн зүрхэнһөө гайхалдан, шууялдажа эхилшоо һэн.

Асуудалнууд үгтэжэл байба. Шагнажа һууха, хариин гүрэнэй журналистнууд манай орон тухай тон багые мэдэдэг байна гэжэ тобшолмоор һэн. Тиихэдэ тэдэ оронуудай юрын ажалша хүн зоной бүришье багые мэдэдэг байһаниинь арсашагүй.

Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. С. Дзоценидзе, Грузиин КП-гэй ЦК-гай секретарь Д. Г. Стуруа, Министрнүүдэй дурдаһан тоо, баримтанууд айлшадай асуудалнуудта гүйсэд харюу болоо һэн.

Грузида түрүүшын дээдэ һургуули—гүрэнэй университет 1918 ондо нээгдээ юм. Мүнөө эндэ 18 дээдэ һургуулинууд тоологдоно. Дээдэ һургуулитай зонойнь тоое мянган хүн дээрэ абажа харахада, аяар 38 болодог. Энэ хадаа дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури юм.

Грузиин ССР-эй Наукануудай академи ошоходоо, энэ гайхалтай дэбжэлтын үнэн байһанда айлшаднай этигээ һэн. Эндэ эрдэм, наукын хүгжэлтые хоёр нюдөөрөө харахаһаа гадна, Грузиин Наукануудай академидэ хабаатай институдуудта 5 мянгаад гаран научна хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо 100 академигууд болон Академиин гэшүүн-корреспондентнүүд ажалладаг гэжэ мэдэжэ абаа. М. И. Мусхелишвили, Р. Двали, И. Долидзе болон бусад эрдэмтэдэй нэрэ бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ.

Грузиин арадай соёл культурын хүгжэлтэ тухай хөөрөөнэй нэгэ гэршэ хадаа, Тбилисиин оперо болон баледэй театрай артистнарай харуулһан концерт мүн.

«Оперо болон баледэй театрай артистнарай концерт хараад байхадаа, энэ гайхамшагта республикада гансашье ехэшүүл бэшэ, хамаг зониинь, тэрэ тоодо хүүгэдшье искусствада бэеэ зорюулна гэжэ хэлэгшэдэ этигээб»—гэжэ «Ревиста де Латиноамерика» гэжэ Перуанска журналай директор С. С. Алоркон бэшээ.

— Теэд Грузи гансал сад, виноградни гуудай, сай, цитрусай нютаг бэшэ. Эндэмнай промышленность, илангаяа хара болон үнгэтэ металлурги, машина бүтээлгэ, хими хүгжэнхэй юм,—гэжэ Грузиин Госпланай түрүүлэгшын орлогшо И. С. Мікеладзе пресс-конференцидэ онсолон тэмдэглээ һэн.

Эдэ үгэнүүдэйнь үнэн зүб байһанда Руставска металлургическа завод хаража ябахадаа баран этигээ юм. Үнэхөөрөөшье тус завод мүнөө үеын манай металлургиин хүгжэлтые алишье талааран гэршэлжэ шадаха байна. Завод үшөө 1962 ондо продукци үгэхэ 1965 онойнгоо хэмжээндэ хүрөө юм. Хамаг үйлэдбэринь оньһожоруулагданхай, автомадууд хаа хаанагүй хүниие халанхай.

Суута металлург, Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Дзамашвили бидэниие трубопрокатна цех соогуур дахуулан ябаба. Хайшаа харахада — хүнүүд үгы, харин гансал машинанууд. Гүйсэд автомадаар хүдэлдэг «400» номерой суута трубопрокатна стан бидэниие тон һонирхуулаа. Энэ оньһон машина бүтээгшэд Ленинэй шанда хүртөө һэмнай.

Пресс-конференци дээрэ Грузиин ССР-эй ударидагшадай үгэ шагнахадаашье, юрын хүн зоноор, хүдэлмэришэдөөр хөөрэлдэхэдөөшье бидэнэр, совет журналистнууд, түрэл һайхан ороноороо, Коммунис партяараа, тэрэнэй ленинскэ национальна политикаар омогорхожол ябаа һэмди. Холын Буряад оронһоо ошоһон намда хараһан, үзэһэн юумэм, дуулаһан, шагнаһан зүйлни баран дүтэ, танил байгаа. Яахадааб гэхэдэ, манайшье Буряадай республикын амжалта, туйлалта баһал асари ха юм.

В. И. Ленинэй сэсэн мэргэн ажаябуулгын ашаар байгуулагдаһан арадуудаймнай агуухэ хани барисаан хадаа манай республикануудай экономико болон культурадаа туйлаһан амжалтын үндэһэ һуури мүн.

— Грузи тухай олон ном уншаһан, урда сагайнь уран үльгэр домогыень шагнаһан тула энэ республикые мэдэхэбди гэжэ бэеэ тоолодог һэмди,—гэжэ пресс-конференциин түгэсхэлдэ журналистнуудай уласхоорондын эмхиин вице-президент, революционно Кубын журналистнуудай холбооной секретарь Онорио Муньос хэлээ.—Харин эндэ хоёр нюдөөрөө харагшамнай бүришье гайхалтай һайхан байба. Эб найрамдалда дуратай Грузиин арад зоной совет Эхэ оронойнгоо һалбаран мандахын түлөө эсэшэ сусашагүй ажаллажа, дуутай шуутай байхыень харабабди. Хэрбээ эндэ хараһан, үзэһэн юумэн тухайгаа хөөрэхэ болоо һаам, эхи захадань гартахагүй шахуу...

Пресс-конференци дүүрээ һэн. Зүгөөр семинарта хабаадагшадай ябаһан лэ предприяти, дээдэ һургуули, совхоз бүхэндэ тэрэнэй үргэлжэлэл эхилдэг байгаа.

Ц. ОЧИРОВ.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур
1963 оной октябриин 27.

Редактор Ц. ОЧИР[…]

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-У[…] улица ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. ре[…]тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-[…] отделов: сельскохозяйственного производства и партийн[…] жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и парти[…]ной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.
Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологическо[…] —24-74, советского строительства и быта—34-93, рабсельк[…]ров и писем—25-41, 38-30, информации—32-74 и переводч[…] 34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00562. Зак. 5631.